

Weizmann Amerikában a két cionista frakció malomköve között

A cionista világszervezet elnöke a Jewish Agency kibővítéséről tárgyal Amerikában. Sikerrel kecsegtetnek a népszövetségi kölcsön megszerzésére irányuló tárgyalások

A XV. világkongresszus után a Cionista Világszervezet vezetősége úgy Londonban, mint Jeruzsálemben mindent elkövetett, hogy a tervszerű kolonizációt megbénító és már katasztrófálissá váló munkanélküliséget megszüntesse. Az életbeléptetett takarékos sági rendszabályok és a palesztinai kormánytól tett lépések eredményre vezettek, mert egy fél év leforgása után a munkanélküliek száma a még tavalyi 8000-el szemben mintegy másfél ezerre csökkent. A palesztinai Executive pénz ügyi helyzete egészségesebb alapokra helyeztetett s megvannak az előfeltételei annak, hogy ismét megindulhasson a nagy vonalú munka, amely lehetővé fogja tenni újabb tömegek bevándorlását, nagyobb tőkék bevonulását, amelyek előtt az utóbbi évek krízise elzárta az utat.

Uj feladatok előtt

A palesztinai helyzet javulásával a cionista problémák, amelyek a gálutszervezetekben, de magában a világszervezetben is, a krízis alatt csak másodrendű kérdésekké váltak, erőteljesebben vetődnek felszínre és várnak sürgős megoldásra. Az országépítés további menete, az új bevándorlás, új telepítések, vagyis a zsidó nemzeti otthon felépítése, a Cionista Világszervezet erejét és aktivitásától függ. A már sokat tárgyalt népszövetségi kölcsön megvalósulása, újabb politikai eredmények elérése és mindaz, ami kelleke a tervszerű, nyugodt építőmunkának, csak akkor remélhető, ha a Cionista Világszervezet töretlen erővel tudja megszervezni a zsidóság mind nagyobb tömegeit az országépítő munka érdekében.

Weizmann amerikai utia

A cionista világ ép ezért fokozott érdeklődéssel és figyelemmel kíséri dr. Chaim Weizmannnak, a Világszervezet elnökének mostani amerikai utját. Nyílt titok, hogy az amerikai Cionista Szervezetben már hosszabb idő óta súlyos differenciák vannak az egyes csoportok vezetői között, amelyek az utóbbi időben arra vezettek, hogy az egykori Brandeis csoport tagjai élükön Stephan Wise rabbi-val, a napokban bejelentették kilépésüket és külön utakon akarják céljaikat megvalósítani. Ennek a lépésnek, illetőleg a már szakadásig ju-

tott ellentékeknek súlyos következményei lehetnek. A kongresszus után egy a Jisuw, mint a cionista világ iz azt remélte, hogy az amerikai cionisták, akiknek kívánságai a kongresszus úgy személyi, mint tárgyi kérdésekben majdnem teljesen honorálta, gondoskodni fognak arról, hogy az általuk proponált és megválasztott Executívának meg legyenek a finandális eszközei a szanálási program végrehajtásához. Azonban a kongresszus után mind élesebben mutatkozó egyenetlenségek és egyébként, már a kongresszus előtt elkövetett súlyos hibák azt eredményezték, hogy az amerikai Keren Hajjeszód ebben az évben még a vállalt kvótát sem tudta Palesztinába eljuttatni és a folyó költségvetési évre, március végéig 25.000 angol fonttal van hátralékban. Ez a körülmény súlyos gondokat okoz a cionista vezetőségnek, mert a legutóbbi kongresszus által megállapított, nagyon is redukált budget a fenti oknál fogva nem volt fedezhető és kérdéses, hogy módjában lesz-e az amerikai szervezetnek fennálló nagy hátralékát kiegyenlíteni.

A két amerikai frakció

Az amerikai cionisták Weizmann odaérkezésekor két táborban vannak. Az egyik csoport Lipsky, a mostani elnök mögé sorakozik, a másiknak vezére Stephan Wise, aki követőt április 15-re Washingtonba megbeszélésre hívta össze. Ezen megbeszélés célja még ismeretlen, azonban azok a nyilatkozatok, amelyek a Brandeis csoport részéről, illetőleg Stephan Wise tollából megjelentek, azt látszanak igazolni, hogy ez a csoport élesen szembe kíván helyezkedni Weizmann politikájával. A távolból nagyon nehéz megítélni az erőviszonyokat és véleményt mondani az ottani helyzetről, azonban úgy látszik, hogy az aktív és teljesítőképes cionisták, valamint a Palesztinabarátok Lipsky mögé sorakoznak. Ezt igazolja Nathan Strauss nyilatkozata, aki dr. Wise támogatására a következőkben válaszolt: „Aki Weizmannnak ellensége, az én ellenségem is”. Valószínű, hogy Weizmann egyelőre nem fog beavatkozni az amerikai szervezet ezen intern ügyébe, azonban bizonyára módját fogja keresni annak, hogy az egész Világszervezet integritását veszélyeztető harcot békésen elintézzék.

Weizmannnak ilyen irányú tevékenységére enged következtetni azon nyilatkozata is, amelyet a newyorki sajtó képviselői előtt tett, amikor kiemelte, hogy jelenlegi utjának nemcsak a pénzügyi eszközök előteremtése a célja, hanem főfeladatunk elsősorban a legnagyobbított Jewish Agency megerősítését tekintni. Ezek az utolsó lépések amelyeket ez ügyben tesz és reméli, hogy az eredmény kedvező lesz. Kijelentette a Világszervezet elnöke hogy érthetetlennek találja az amerikai ellenzék a cionista vezetőséggel szemben. Szerinte ez az ellenzékiesség eddig csak abban nyilvánul meg, hogy az illetők nem teljesítik a cionista budgetével szemben vállalt kötelességüket. A palesztinai krízis, mondja Weizmann, már lekerült a napirendről. Arról nem kell beszélni, mert a helyzet lényegesen megjavult és ha Amerika havonta 50.000 dollárt juttatna a Keren Hajjeszódra, akkor a krízis teljesen megszüntethető lenne.

Rövidesen összehívják a Jewish Agency bizottságot

A Jewish Agency megalakítása és munkájának felvétele már azért is el-

odázhatatlan, mert a kiküldött amerikai szakértők elkészültek munkájukkal és jelentéseiket benyújtották. A Zsidó Távirati Ügynökség közlése szerint Louis Marshall, az amerikai nemcionista Palesztinabarátok vezére kijelentette a napokban, hogy rövidesen össze hívják valamelyik amerikai, vagy európai városba a Jewish Agency bizottságát, amelynek feladata lesz a Palesztinába küldött szakértők jelentéseit megvizsgálni és azok alapján a jövő munka tervét kidolgozni. Ez annál inkább szükséges, mert a palesztinai sajtó szerint a szakértők csak az eddigi metódusokkal foglalkoznak jelentéseikben, de nem állapították meg a további munka programját.

Miután az eddigi munka folyamán ez az első eset, amidőn a Cionista Szervezet arra az elhatározásra jutott, hogy elsőrendű szakértők véleményének meghallgatása után egy nagyszabású tervet dolgozzon ki, az egész cionista sőt a Palesztinamunkát érdeklődéssel kísérő zsidó világ is elvárja, hogy valamilyen fórum, akár a Jewish Agency, vagy maga a Cionista Szervezet megfelelő tervekkel lépjen a zsidó közvélemény elé. Ezek a tervek lehetnek csak az alapjai a szükséges tőkék megszerzésének. Bármilyen formában kapjuk is meg az országépítés további munkálataihoz szükséges pénzeket, azokra csak akkor számíthatunk, ha idejekorán rendelkezünk megfelelő kolonizációs tervekkel.

Eredményel kecsegtet a népszövetségi kölcsön terve

Ma már nem vitás az, hogy a további kolonizációt biztosító tőkék és pontos tervek betartása nélkül végrehajtani nem lehet. Az eddigi módszerek megfelelőek és elkerülhetetlenek voltak a kísérletezés első stádiumában azonban nem alkalmazhatók tovább pénzparálás és emberi energia elfecsérlése nélkül. A Keren Hajjeszód az országépítés első időszakában a kolonizáció finanszírozásával történelmi missziót teljesített. Ma már azonban, teljesítőkétségének tudatában szerepe megváltozott. A Keren Hajjeszód most nélkülözhetetlen alapja mindazoknak a munkáknak,

Shell-Voltol

az AUTOOEL

egységes olaj, az évnek minden szakában minden motortípus-hoz használható

Mindenütt kapható.

amelyek nélkül a rendszeres kolonizáció el nem képzelhető, de mai keretei között nagyszabású tervek végrehajtását finanszírozni nem tudja. Az, amit néhány év előtt még csak egyesek emlegettek, ma már általános vélemény az egész cionista világban, t. i. hogy a kolonizáció a Népszövetség által garantált cionista kölcsön nélkül lehetetlen. A Cionista Szervezet már hosszabb idő óta dolgozik abban az irányban, hogy a Népszövetség mértékadó tényezőit egy cionista kölcsön tervének megnyerje és a jelek szerint ezen fáradozása eredményesnek ígérkezik. Nem szabad azonban elfelejtenünk, hogy egy ilyen kölcsön megszerzése egyrészt politikai, másrészt pénzügyi kérdés, amelynek realizálása számos akadály leküzdésével jár.

Mindezekből láthatjuk, hogy a Cionista Szervezet a jelen pillanatban súlyos és felelősségteljes lépések előtt áll, amelyek megkívánják, hogy az előtűnik álló konkrét feladatok megoldására kellő gondossággal és kötelesség-tudással felkészüljünk. A cél elérésére két úton kell haladni. Az egyik: a gálutban az eszme terjesztése, a másik Erec Izraelben a realitások megteremtése. Mindkét úton tudnunk kell, hogy hol állunk és merre haladjunk. Az eddigi eredmények biztositásának és újabbak elérésének azonban csak egy eszköze van, ez a munka, a tett.

Dr. Szőnyi Géza.

Az amszterdami olimpiász és a hirszolgalat

Már nagyban folynak az előkészületek. Még a postatisztviselők is sportemberek lesznek

Még messze van az olimpiász megnyitása, de Amsterdam városa már most is felbolygatott méhkaszhoz hasonlít. Majdnem mindenkinél van kisebb-nagyobb érdeklődése az olimpiász játékok körül és így érthető az izgalom. Az emberek alig tudják már bevárni május 17-ikét, amikor az olimpiász stadion marathoni tornyáról az első eredményeket fogják kihirdetni.

De nemcsak Hollandiában észlelhető ez az izgalom. A külföldről ideérkezett hírek igazolják, hogy

valamennyi országban nyugtalanul várják már az olimpiász megkezdését.

A bel- és külföldi sajtó nagy előkészületeket tesz, hogy gyors hirszolgalatot létesítsen Amsterdam és a külföld között, mert akiknek nem adatott meg, hogy jelen lehessenek a játékokon, azoknak be kell érniük a napilapok távirat- és telefonhíreivel.

Az amszterdami posta- és távirat nagy előkészületeket tesz, hogy

hatszáz külföldi laptudósító kívánságának megfeleljen.

Az amszterdami postai igazgatóság sokat okult a párisi olimpiász hirszolgalatából. Annakidején a telefonbeszélgetés csupán a szomszéd államokkal volt lehetséges, de ma már Európa valamennyi államával, sőt Amerikával is lehet telefonon érintkezni, viszont a rádióhirszolgalat a messzi Indiába, Japánba, Új-Zeelandba, Délamerikába és Ausztráliába is közvetíti az eredményeket.

A stadionnak speciális postája lesz, telefontal, táviróval, rádióval, postatáladakkal, bélyeg, papír, blanketta stb.-vel.

A hivatalos tribün alatt külön hivatal épült, gyorsan működő távirómasinákkal, Svájc, Németország, Csehszlovákia, Franciaország, Magyarország, Belgium és a többi államok irányába. Közvetlen

Mottó:
Zongora vétel bizalom dolga

Legnagyobb garancia erre az 53 év óta fennálló

Triska I. cég

cég kitérő hírneve, mint egyetlen és legnagyobb szaküzlet Erdélyben. — Förster világmarka vezérképviselése.

Zongorák

kaphatók hosszabb részletfizetési feltétel mellett is. — Cluj, Strada Saguna 14. — Telefonszám 4-19.

Egysz...
UNO...
Kos...
egy...
sárol...
fele...
nyere...
nás...
ötödik...
és eg...
100.00...
koron...
Szám...
ben k...
nal, 50...
kc. 20...
Mng...

lesz, ha...
— M...
— H...
hogy a...
verjék...
— N...
szent...
At...
agyon...
zongita...

EGY...
neves...
magán...
és aján...
bi atf...
szerzőj...
választ...
— Vi...
nyét...
— Ra...
szerző...
fedez...
szelz...
— M...
rezted...
leg rom...
pedig si...

A FU...
akart...
dó juvan...
— Ga...
keresked...
hétfe...
egy hét...
— Há...
a vállat...
— Tal...
— Ma...
főre ren...
dán tud...
hetek. P...
miatt. V...
tem, his...
akar.

Cluj...
Kép...
árjegy...
díjtala...
Viszon...

Tizé...
lozsvári...
1918 év...
inkat, ho...
(Cluj, Re...
edjenek...
Hirssech

Voltol

EOEL

s olaj, minden min- ortipus- nálható

en ütt ató.

szeres kolonizá- de mai keretei rverek végrehaj- tudja. Az, amit csak egyesek általános véle- tal világban, t. i. Népszövetség ál- ölcson nélkül le- Szervezet már ozik abban az pszövetség mér- fionista kölcsön s a felek szerint ményvesnek ígré- enban elfejeite- kölcsön meg- tkai. másrészt nynek realizálása ésével jár.

K. hogy a Cionis lmanathan sulyos sek előtt áll, hogy az elö- atók megoldásá- és kötelességtu- el érésére két egvük: a gálut- se, a másik Erec k megterem- munk kell, hogy adjunk. Az ed- osításának és enban csak egy ka, a fett.

Dr. Szönyi Géza.

biász

a posta- ek

és fávirda nagy

ulósító kíván- elteljen. agatóság sokal sz hírszolgálatá- telefonbeszélgetés nokkal volt le- rupa valamennyi al is lehet tele- a rádióhírszol- Japánba. Uj- és Ausztrália- ténnyeket.

postája lesz, rádióval, pos- tőr, blanketta

külön hivatal távirómasinák Csohszlovákia. szág, Belgium ába. Közvetlen

Egyszerre gazdag ember lesz, ha a szerencséjéről közismert **Kosicei**

UNGÁR Bankháztól

(Kosice, Malom-u. 20. szám) egy eszszlovákiai osztálysorsjegyet vásárol. A legkedvezőbb nyeresési esély. A fele a sorsjegyeknek okvetlen nyer. A nyeresémények középpénzben, minden levo- nás nélkül lesznek kifizetve. A főjáték az ötödik osztály most kezdődik f. hó 26-án és egész május hó 23-ig tart. Csaknem 100.000 nyeresemény, kb. **ötven** millió korona értékben kerül most kisorsolásra. Számos nagy főnyeresemény. Kedvező eset- ben két milliót nyerhet. Rendeljen azon- al, míg a készlet tart. $\frac{1}{2}$ sorsjegy ára kc. 50, $\frac{1}{4}$ ára kc. 100, $\frac{1}{8}$ sorsjegy ára kc. 200. Egy egész sorsjegy ára kc. 400. **Ungár Bankház** Kosice, Malom-u 20

lesz, ha megszököm.

— Miért?

— Hogy miért? Hát nem hallottad, hogy a rendőrfőnök megparancsolta, verjek agyon a medvét?

— No és ezért meg kell szökjél? Hiszen te nem vagy medve?

— Attól félek, hogy a zsidókat fogják agyonverni, azután szaladj majd bebi- zonytani, hogy te nem a medve vagy...

(K. L.) Bistrita.)

EGY ZSENIÁLIS MUNKA. Egy hí- neves rabbinushoz beállított egyszer egy magántudós hóna alatt saját könyvével és ajánló sorokat kér a rabbitól. A rab- bi átjutja a könyvet, majd ránéz a könyv szerzőjére, aki türelmetlenül várja a választ.

— Visszaszerzed a korona régi fé- nyét — mondja végül ünnepelesen.

— Rabba — kiált fel örvendezve a szerző — hát milyen rendkívüli dolgot fedeztél fel könyvemben, hogy így be- szélsz.

— Mondottam neked, hogy visszasze- rezted a korona régi fényét. Tudatvöl- leg rongyból csinálják a papírt, neked pedig sikerült papírból rongyot csinálni.

(Z. E. Cluj.)

A FUVAROS. Egy zsidó hétfőn utazni akart és megrendelt egy fuvarost. A zsi- dó fuvaros el is jött a következő hétfőn.

— Gazember, esirkefogó — kiált rá a kereskedő, hát most jössz, hiszen a múlt hétfőre rendeltél, hát azt hiszed, hogy egy hétfő várak rád.

— Hát én tehetek róla? — vonogattja a vállát a fuvaros.

— Talán én?

— Maga biztosan nem, de én sem. Hé- tfőre rendelt, kedden elfelejtettem, szer- dán tudtam, hogy csütörtökön nem jö- hetek. Pénteken nem jöhettem a sabbat miatt. Vasárnap pedig csak nem jöhet- tem, hiszen hétfőre rendelt — hát mit akar.

(P. B. Oradea.)

Németgyártmányú
gyermekkosci
különlegességek

1928. évi modelljei
kizárólagosan a
„Hercules“
áruházban
Cluj, Calea Reg. Ferd. 12.

Képes árjegyzék díjtalanul Figyeljen a címre Kedvező fizetési feltételek

Viszonteladónak nagy árkedvezmény

— Tízéves találkozó. Felkérjük a ko- lozsvári Felső Kereskedelmi iskolában 1918 évben érettségizett osztálytársai- nkat, hogy címüket Zudor Jánossal (Cluj, Renner-börgvár) tudatni szives- sedjenek. Zudor János, Szalay Miklós, Hirsch Gyula Lévi Ferenc.

Uj felfedezések és megállapítások egész sorát jelentették be a rák- kutatásról a weisbadeni belgyó- gyász-kongresszuson

Berlin, április 20. A húsvétot követő második héten minden évben tartott né- met belgyógyászati kongresszust Wies- badenben az idén a rák leküzdésére ala- kult német központi bizottság kutató- sáinak az eredményéről szóló beszámoló nyitotta meg. Németország és Ausztria híres rákkutatói szinte kivétel nélkül mind felszólaltak az üléseken és olyan érdekes bejelentések és megállapítások hangzóttak el Weisbadenben, amelyek kétségkívül a külföldi kutatók egész so- rának bőséges anyagot nyújtanak majd a további munkára.

A modern rákkutatók elsősorban a rák keletkezése okának a kutatásával fog- lalkoznak, mert a tudósok tisztában van- nak azzal, hogy enélkül nagyon nehéz kézzelfogható eredményeket elérni a rák gyógyítása terén. A weisbadeni kongresz- szus megmutatta, hogy általában a tudó- sok többsége is ma azon a véleményen van, hogy

a rák keletkezésére bajosan van elő- kíváltó oknak szerepe, hanem inkább az emberi test „hangolódik át” olyan irányban, amely a rák keletkezését okozza végeredményben. Az emberi test szöveteiben és nedveiben egész sor kémiai és fizikai elváltozás állt be, amely különösen alkalmassá tes- zti a szervezetet a rákos megbetege- désre.

Nagyon fontos az a kérdés, hogy lehet-e egészséges sejtek rákos sejtté átváltoztat- ni vagy pedig, mint azt a legtöbb pato- lógiai anatómus állítja, a ráksejt sajátos valami, amelyet mindig és minden kör- ülmények között meg lehet különböz- tetni az egészséges sejttől.

Különös érdeklődéssel tárgyalták a Weisbadenben összegyűlt rákkutatók Heidenhain professzornak a multheti berlini sebészeti kongresszuson tett köz- léseit, melyek szerint sikerült nekik rá- kos emberi daganatoknak kísérleti álla- tokra való átplantálásával azoknál is rá- kos daganatokat előidéznie. Amennyiben a kísérleteket nemcsak hónapokon át tartó megfigyelések, hanem évek hosszú során át végzett ellenőrzések is igazol- nák, úgy

időig megdönthetetlennek hitt kor- lárt omlóina össze, amely az ember rosszindulatú daganatait az állatoké- től elválasztotta.

Igen nagy feltűnést keltettek a berlini Blumenthal professzornak azok a meg- állapításai, melyek szerint a lépben olyan anyagok találhatóak, amelyek már ma- gukban véve is daganatokat tudnak okoz- ni, anélkül, hogy rákos sejt lenne be- nük. Ezek a megállapítások összhang- ban vannak azoknak a sejttényezőknél megfigyeléseivel, akik azt állítják, hogy

a tulajdonképpeni daganatképzők nem a rákos sejtekben vannak, hanem egyes anyagokban, amelyeket a test bizonyos sejtjei — az úgynevezett retikuloendotheliek — kiválasztanak.

Ilyen sejtek például a legkisebb véredé- nyek falsejtjei, továbbá a fehér vérszejte- nek egyes csoportjai.

Nagy vita követte Warburg, Grafe és Sachs professzorok előadásait, amelyek a rák anyagszerével foglalkoztak. Ma — legalább is Németországban — álta- lában Warburg professzor nevetét osz- ják, aki azt állítja, hogy a rákos sejtek a testben lejárva választanak ki, tehát igen nagy lélekezési és erjesztési képe- ségeik vannak. Vele szemben az ellenté- tes álláspontot a bécsi Bauer professzor védelmezte igen ügyesen. Nagyjelentő- ségű bejelentést tett Sachs professzor a bécsi Freund és Kaminer orvosok által felfedezett úgynevezett rákreakecióra vo- natkozólag.

Sachs vizsgálatai szerint a ráksze- rumnak lényegében az a tulaj- donsága, hogy a rákos sejteket el- pusztítja.

azonban itt nem valami különleges ké- miai anyagról van szó, amely egyesek szerint a szérumban van hanem a min- den szérumban található fehérjefajták- nak kvantitatív eltölődéséről.

Grafe és Volhardt professzorok a rák- marasmus problémájáról szölettek és nézetük szerint

nem lehet szó speciális rákméregről, hanem csupán a test fokozottabb fe- hérjészhullásának következményei- ről.

A nagyközönséget természetesen az ér- deklí legjobban, vajjon mindezek az új- kutatások és megállapítások végre sza- baddá teszik-e az utat a rák gyógyítására anélkül, hogy a sebész kését vagy a Rönt- gen- és rádiumsugarakat kellene segít- ségül hívni? Annak ellenére, hogy e te- kintetben is igen érdekes gondolatokkal foglalkoznak egyes tudósok, épen ebben a pontban a legtapasztaltabb és legna- gyobb tudású orvosok, különösen Kraus professzor, felhívtak mindenki figyelmét arra, hogy itt a legnagyobb elővigyá- zatra van szükség.

Egyszeres, minden esetben beváló rákgyógyszerről ma még szó sem lehet, sőt úgy látszik, mintha a leg- újabb vizsgálatok nagyon is kétsé- gessé tennék, hogy ilyen gyógyszer egyáltalán elképzelhető-e?

Mindazonáltal nem lehet azt mondani, hogy a rák gyógyítása terén semmitfele előadásról nem lehet szó. Így például a karlsruhei dr. Kahn újabb kedvező ered- ményekről számol be, amelyeket a rákos daganatoknak bismutfecskendezésekkel és utána röntgenbesugárzásokkal való kezelésével ért el. Természetesen az idáig lefolyt idő még túlságosan rövid ahhoz, hogy valóságos gyógyulásokról beszél- hessünk, az azonban kétségtelen, hogy igen jelentős javulásokat ért el dr. Kahn az eljárásával és

fellünö, hogy most már nem csupán a bőr felszínén lévő rákos jelek tüntek el teljesen, hanem belső an- ganalok is.

többek között egyébként csak igen nehe- zen befolyásolható esztjelek is. Hasonlóan szép eredményeket ért el a berlini Halbertstädter, aki a rákos kép- ződeményekbe thorium-pálcácskákat helyezett.

— A román-magyar vegyes döntőbí- róság elhalasztotta tárgyalását. Páris- ból jelentik: A magyar-román vegyes döntőbíróóság, amely e héten tárgyalta volna a magyar-román kártérítési pe- reket, a román kormány kérésére bi- zonytalan időre elhalasztotta tárgyalá- sait.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja. Főszerkesztő: Dr. Marlon Ernő. Felelős szerkesztő: Jámbor Ferenc. Az Uj Kelet cikkeinek utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

— **Elnapolták a marosvásárhelyi vá- rosi tanács ülését.** Marosvásárhelyi tu- dósítónk jelentik: Bernády György pol- gármester ma délutánra gyűlésre hív- ta össze a marosvásárhelyi városi ta- nácsot. A gyűlést azonban ne mfehe- tett megtartani, mert csak husz tag je- lent meg az ülésen, holott a határozat- képtességhez legalább huszonhárom tag jelenléte szükséges. Bernády erre a törvényes előírásra hivatkozva, bizony- talan időre elnapolta a városi tanács ülését.

— **Japán leggazdagabb iparmágnása temetése előtt felmélkedett ravatalá- ról.** Tokióból jelentik: Tegnap meghalt Tokióban, kilencvenéves korában Okura báró. Japán leggazdagabb ipar- mágnása. Mikor temetésére a bána- tos rokonság összegyűlt, a báró hürte- len kiemelkedett koporsójából, nagy rémületet idézve elő a gvászolókbán. Kitért, hogy a bárót tetszhalotként akarták eltemeni. Okura sulyos rákhai- ban szenved, miélt is újra várják halá- lát.

— **A budapesti Tábla feloldotta a Hat- vany Lajos báró vagyonára elrendelt zá- rlatot.** Budapestről jelentik: Ismeretes, hogy a törvényszék Hatvany Lajos báró elíteltése után vagyonára zárlatot ren- delt el, ami ellen Hatvany Lajos felfo- Tábla mai végzésével feloldotta a zá- rlyamodást jelentett be a Táblához. A látot Hatvany vagyonáról, ami valósá- nülég azt jelenti, hogy a Tábla ítélete lényegesen enyhébb lesz a törvényszék ítéleténél.

— **Nádossy Imer megköszönte Sztrache főügyésének az amnesztiát.** Budapestről jelentik: A büntető törvényszéken ma nagy feltűnést keltett, hogy Nádossy Imer, volt országos főkapitány, aki nem- régiben amnesztriában részesült, megie- lent az ügyészségen, ahol felkereste Sztrache főügyészt, abban a helyiségben, ahol letartóztatása napján kilépett és le- onult a fogházba, hogy megkezdi a büntetését. Nádossy köszönetet mondott Sztrache főügyésznek, majd az egész tör- vényszéknek azért, hogy az amnesztiát rea is vonatkoztatták. A törvényszék épületében ügycédle és ujságirók hatal- mas tömege üdvözölte Nádossyt, aki frissen és elegánsan fogadta az üdvö- zéseket.

— **Leugrott a második emeletéről egy budapesti táncosnő.** Budapestről jeltik: A Hollandia-szállóházban tegnap szobát rendelt egy László Ili nevű, 30 éves táncosnő, akiről utóbb kiderült, hogy Balder Honának hívják. A táncos- nő hajnali három órakor kevetette ma- gát a második emeletéről. Mialatt a mentőautó a kórházba szállította, a tan- cosnő kiszenvedett. Balder Hona sem- miféle bucsulevelet nem hagyott hátra.

— **Kloroformos rablók fosztották ki egy bekécsabai szíjgyárat.** Buda- pestről jelentik: A keleti pályaudvaron a bekécsabai vonat egyik harmadosz- tályú fuikéjében a vasuti személyzet egy ájult embert talált, akiről kiderült, hogy Vatró József csabai szíjgyártó. Amikor eszméltre térítették, előadta, hogy utközben egy fiatalember utár- sával beszélgetett, aki zsebkendőt tar- tott az orra alá. Valószínű, hogy a fiatalember kloroformmal kábította el s kábulatát használta fel arra, hogy 350 pengőt tartalmazó pénztárcáját elra- bolja.

— **Egy apátfalvi legény megkötölte egy rokkant katonát.** Makkóról jelen- tik: Az apátfalvi korezmában egy társa- ságban Juracek Mihály rokkant kato- na összeszólaikozott Bálint Antallal, akivel vedekedésbe is keveredett. A ve- rekedést az uccán folytatták, melynek hevében Bálint leütötte Juraceket, akinek a szó szoros értelmében lenvuz- ta fejbőrt. Juraceket a makkói kór- házban ápolják.

Ursus Sör

a legjobb

ünk művészeket, írókat, költőket egy-egy kiváló irodalombarát férfi vagy asszony vezetése alatt. Cannesban, Nizzában, Mentonban, mindenütt, ahol a nap melegen süt. Mert a napfény, a tenger, a homok, a jó levegő jobban vonzza a művészeket, mint az az elegáns szalónok unalma.

A szobalány visszajött. Megkérdezte, hogy mit kíván dinerre a grófnő, aki erre kissé felült az ágyában és megmondott precízítással kezdte diktálni:

— Saucisson, borjusült, chicoréesaláta, articsóka — jól megfőzzék kérem.

Mikor a szobalány kiment, a grófnő

ifjúságáról kezdett beszélni. Gyerekkoráról, mikor a Provenanban élt szülei-vel, anyjáról, aki gödög nő volt és szenvedélyes muzsikusk.

— Ő kedvelte meg velem a zenét és a zene telti költővé. A zenét imádom ma is és ezért vagyok ellensége minden olyan költészetnek, mely eldobja magától a verstan szabályait. A vers a szavak és a gondolatok muzsikája, a muzsikának pedig szabályai vannak! Nem értem és nem érzem át az ultramodern költők szabadságát. Még Paul Valéryét sem, holott az nagy intellektus és igazán originális tehetségű ember. De miért nem

ir prózában??

Aztán a régi költőkről beszélünk. A grófnő négy éves volt, amikor megismerkedett Mistrallal.

— De — mondja elgondolkodva — semmi különösebb hatással nem volt rám. Az én poétáim Victor Hugo, Goethe, Shakespeare, Beaudelaire, Schiller, Musset. És főként Heine; meg az antik görögök. Anyám oltotta belém az antik művészetek imádatát. A modernnek közül pedig Colette és Francois Mauriac regényeit, Montherlant, az amerikai erő nagy költőjét és Maurais essay-íróval is különös örömmel. (b. k.)

EZ TÖRTÉNT

HÁT LEHET? Bécsben tudvalevőleg tiltott játék a poker. Egy alkalommal a rendőrség emberei mégis rajtacsíptek egy társaságot, amint pokert játszottak. A társaság három urból állott, akiket lefűlelték és felvittek a rendőrségre. A rendőrségen leigazoltatták a játékosokat s kiderült, hogy az egyik katolikus, a másik református, a harmadik pedig zsidó. De mindhármán tagadták, hogy pokert játszottak volna s végül bizonyítottuk, hogy csak egyszerű filléres társasjátékról volt szó.

A rendőrszolgálat végül is kijelentette, hogy ha állításukat esküvel megerősítik, mindhármukat szabadságra helyezik. A katolikus és a református gyanúsított le is tette az esküt, amikor pedig a zsidóra került a sor, ez így mellőzlankodott:

— Minek esküdjek, hát mondja kapitány ur, hát lehet egyedül pokert játszani.

F. N. (Gherla.)

A NAGY CSALÁD. Egy kicsi városban a zsidó családok elszaporodtak és elhatározták, hogy gyermekeik számára egy közös tanítót fogadjanak és felkérték a rabbit, hogy a jelentkezők közül ő válassza ki a legmegfelelőbbet.

Csakhamica jelentkezik egy fiatal tanító, akit a rabbi kikérdezett tanulmányairól és végül megkérdezte tőle, hogy házas-e?

— Igen, két év óta — felelte a tanító. Ezután ismét a tanulmányairól fogadta a rabbi a jelöltet s végül megkérdezte:

— Hány gyermeke van?
— Tizenkettő felelte a tanító, aki szorakoztatásban ezt hitte, hogy eddigi tanulmányainak számára érdeklődik a rabbi.

— Hát, hogy lehetséges ez, — csodálkozott a rabbi.

— Segédet tartottam — felelte nyugodtan a tanító.

T. Z. (Szatmár.)

ÜNNEPI TOSZT. Az egyik abbáziai panzióban, amelynek főképen olasz vendégek voltak történt még a háború előtti években. A király születésnapja alkalmából a panzió tulajdonosa vendégei tiszteletére ünnepi vacsorát rendezett és felkérte egyik vendéget, egy budapesti színműt, hogy mondja el ő az ünnepi tosztot.

A színműs kedden mentegőzött:
— Én, hiszen alig tudok dadogni németül, nemhogy szónokolni tudnék.

— Oh, ez nem lesz semmi. — vélte a tulajdonos. Az én vendégeim ugyanis mind olaszok, akik csak néhány szót értenek németül. Ön össze-vissza beszélhet, amit akar, csak az a fontos, hogy a végén hátromszor kiáltson: Hoch hoch, hoch!

A színműs eléállta a nagy feladatot. Este azután ünnepélyesen emelkedett fel és megható hangon sorolt egy sereg német katonai vezényszó, ami éppen eszébe jutott. Azután így fejezte be az ünnepi beszédet:

— Aber die Preise dieses Hotel sind hoch! hoch! hoch!

Az olaszok lelkesen „hochoztak“, csak egy ember hallgatott mélyen, maga a tulajdonos.

G. A. (Mezőtöl.)

OROSZORSZÁGBAN. Egy zsidó-lakta orosz városkában egy napon cirksz toppant be, amely egész menaszériát hozott magával. Volt a menaszériában egy medve is, amely hogy, hogy nem, egy szép napon megszökött a ketrecéből. A városka rendőrfőnöke kidobáltatta, hogy a medvét ahol érik, agyon lehet verni.

A városkában természetesen nagy volt az izgalom. Az emberek csak a medvéről beszéltek. Egyik zsidó hirtelen odafordult a másikkhoz:

— Tudod mit? Azt hiszem, a legjobb

A budapesti törvényszék izgalmas atmoszférában kezdte meg gróf Keglevichné Kohner Alice és társai váltóhamisítási bűnperének tárgyalását

Eltrendelték az egyik fővádított letartóztatását

(Budapest, április 20. Az Új Kelet tud.) A budapesti törvényszék mára tüzte ki gróf Keglevichné, született báró Kohner Alice milliárdos váltóhamisítási bűnügyének főtárgyalását. Tudvalevő, hogy báró Kohner Alice, aki jelenleg gróf Keglevich Pálné, első férje, Lederer Károly nevére követte el váltóhamisításait. A grófnőt tavaly az orvosszakértők beszámíthatatlannak minősítették. Kohner Alice az ügyesség vádirata szerint egy társaság karuba keveredett, amely kihasználva idegbetegségét, befolyásolhatóságát és nyomasztó anyagi helyzetét, váltómanipulációkba vitte bele. Az ügyesség Alföldi István, Landler István ellen negyven rendbeli okirathamisításért, ezenfelül Landler ellen csalásért, Alföldi ellen három hamis tanúzásra való rábírásért, Faludi Oszkár ellen tíz rendbeli magánokirathamisításért emelt vádat.

A megnyitott tárgyaláson izgalmas események zajlottak le. A tárgyaláson megjelentek: Alföldi István, Landler István, Faludi Oszkár, Balla Antal, lovag Aschbasch Tasziló, de sem Lederer, sem Kohner Alice nem jelentek meg.

Auer ügyész erre indítványt terjesztett be a meg nem jelent vádlottak elővezetésére. Mielőtt azonban a bíróság ebben az ügyben határozathozatalra vonult volna vissza, Alföldi védője a sérelmek meg nem jelenése miatt a tárgyalás elnapolását, ezenkívül bírósághoz fordult a kérelmet terjesztő elő nemcsak a jelenlegi tanács, hanem az egész törvényszék és az összes budapesti ítélőtábla ellen. Ezt a kérését azzal indokolja, hogy Kohner Alice, és Lederer a gazdasági és társadalmi életben előkelő szerepet játszanak és a bűnügy kimenetele befolyásolja társadalmi integritásukat. A sajtó intenzíven foglalkozott a bűnüggyel és olyan hangulatot teremtett, melyben a bírák nyugodtságának és a tárgyalás nyugodt menetének megtartása lehetetlen.

A meglepő kérést Auer ügyész azzal utasítja vissza, hogy a kérés teljesítésére semmiféle törvényes alap nincsen.

A tanács végül is határozathozatalra vonult vissza, majd rövid tanácskozás után meghozta döntését, mely szerint Alföldi védőjének kérelmét felterjesztő a Kuriához. A döntés kihirdetése után ismét izgalmas fordulat következik. Az ügyész ugyanis indítványt nyújt be a tanácshoz, kérve, hogy rendelje el Alföldi, Landler és Faludi vizsgálati fogságba való helyezését és azonnali letartóztatásukat. Auer ügyész azzal indokolja indítványát, hogy a nevezettek ellen a büncselekmények egész sora miatt eljárás van folyamatban és így velük szemben fenforog a szökes veszélye.

Az indítvány elhangzása után izgalmas polémia indul meg a védők és az

ügyész között, mely után a bíróság újra határozathozatalra vonul vissza. Rövid tanácskozás után a bíróság ismét a terembe jön, kihirdeti végzését, mely szerint eltrendeli Alföldi letartóztatását, míg a többi vádlottakat szabadlábon hagyja. A meg nem jelent Kohner Alicét és Lederert a bíróság pénzbüntetéssel sújtotta.

Budapesten és Bukarestben is újabb földrengést jeleztek a szeizmograf-állomások

Egyre nő a délbülgáriai földrengés áldozatainak száma

Szofia, április 20. A borzalmas délbülgáriai földrengés áldozatainak száma egyre nő. Filippopoliszban eddig száznál több halottat számoltak össze. Az uccákon rengeteg holttest hever eltemetlenül. A kár már eddig is több százmillió levára rug.

Budapesti jelentések szerint ott és Rákosszentmihályon újabb földrengéseket éreztek, ami annak a jele, hogy Bulgáriában netán ismét újabb földrengés rázta meg a talajt. A földrengés sújtotta vidékeken a földből hatalmas vízszagok törnek elő mindenütt. Általában a földrengés által sújtott vidékeken nagy geológiai változások mennek végbe: hegyek süllyednek el és ujak emelkednek, tavak tűnnek el, hogy helyettük új tavak bukkanjának fel.

Szofia, április 20. A filippopoliszi földrengés arányai sokkal nagyobbak, mint az első jelentések szerint hitték. Az áldozatok számát és a károkat egyelőre lehetetlen megállapítani. A városnak csak két kerületében több mint 1300 ház dőlt össze, más 1000 pedig lakhatatlanná vált. Filippopoliszban borzalmas jelenségek játszódtak le. A földrengés után azonnal óriási vihar tört ki, felhőszakadás kísérte, amely a mentési munkálatokat ugyszólván lehetetlenné tette. Bulgáriában általános a gyász. A király és a kormány tagjai a szerencsétlenség színhelyén tartózkodnak.

Bukarest, április 20. Ma éjjel 12 óra 41 perckor a bukaresti szeizmograf-állomás könnyebb földrengést észlelt, mely-

nek központja ismét Tráciában volt. A rengés teljesen gyöngye erejű, úgy hogy a közönség ne is érezte.

Szofia, április 20. Szofia város lakossága a földrengésektől való félcímében szintén a szabadban tölti éjszakáit. A városban lévő összes autómobilokat és más járműveket a szabadban lakhatás céljaira foglalták le. Alig akad olyan egyén, aki házában merészelne aludni.

— **Agyonverte haragosát egy váraljai parasztagda.** Dési tudósítónk jelenti: Vas-Incze Sándor váralja i 26 éves módos parasztagda és Molnár Márton között nyílt csendeskedés folyt valami birtokügyből kifolyólag. Szerdán a két haragos összetalálkozott, Molnár, egy nála levő késsel megüldöztette haragosát, aki a verekezés hevében felkapott egy követ és oly szerencsétlenül sújtott áldozatára, hogy az azonnal kiszenvedett. A járőreket találtak a szerencsétlen ember hulláira. A gyanu rögtön Inczére terelődött. Incze a rendőrségen azt vallotta, hogy önvédelemből ütötte meg Molnárt, de nem akarta megölni. Dr. Georgiu ügyész s dr. Pascu törvényszéki orvos kiszállottak a helyszínre és a boncolás után megadták az engedélyt az áldozat eltemetésére. Inczét pedig erős fegyverrel a dési fogházba szállították.

Hirdessen az Új Keletben

Mindenki **köszönje** meg!

Dreher
HAGGENMACHER
tavaszi söreit!

Régi, de jó a Höfer gyermek-hintőpor, krém és szappan

EAU

kapcsolat másokkal kapcsolás megkerül

„M

A be

Berlin, érdekesül szag külpo tat arra, mint Fra Anglia vá foglalva, zetet arra, Az olasz célja az, államokka ket kösse magához. tetlen ügy szerződése

Ör

Az üg kihall

Edd

(Cluj-Ko let tud.) Jelzalogba lott be. A ség folyta eredmény a csődbej nökének. Klein Mi váron, m tonsági h nyomozás tegnapi ör Nagy-öny tartózkodó rancafőnö ügyesség órákor ke félháromk ték előtte zésit.

Klein l feltűnést Klein esz volt a bar hogy rész

kapcsolat szereshető innen a rádióállomásokkal. Mindez a főpostai hálózat ki-kapcsolásával, jobban mondva, annak megkerülésével. Összesen huszonnégy táviróapparátus áll majd az újságírók rendelkezésére.

Az újságírók a sajtó számára fenntartott helyeken szövegezhetik meg

táviratokat, amelyekkel nem kell minduntalan tesszaladni, mert a postaszolgák állandóan jelen lesznek

és átveszik a táviratok szövegét a tudósítókól, hogy azokat azonnal a stadion táviróhivatalába szállíthassák.

Harminc telefoncella épült, amelyek a város- és nemzetközi telefonbeszélgetések számára vannak berendezve. Ezenkívül még körülbelül kétszerannyi cella a helyi beszélgetéseket szolgálja. Egy külön sajtóteremben lehet majd a tudósításokat megszerkeszteni és itt is szolgálják fognak az újságírók rendelkezésére állani, ha leveleket expressz akarják lapjukhoz juttatni.

A stadion-postahivatalban hetven tiszviselő fog dolgozni.

Az amsterdami postaiszolgálat nyilatkozata szerint a postaiszolgálat az egész olimpiász alatt a lehető legkifogástalanabb lesz, a postatiszviselőket olyan fiatal tiszviselőkből fogja összeállítani, akik értenek a sporthoz és így szaktudással fogják feladatukat végezni.

való kiadására sem volt feljogosítva. Dr. Fehér szerint egyébként Hirsch dr. szabadlábrahelyezése idült cukorbetegsége miatt is üdvös volna, amennyiben a letartóztatott bankigazgatónak szanatóriumi kezelésre van szüksége. A védők szerint mindhárom letartóztatott bankdirektor szabadlábrahelyezése annál is indokoltabb, mivel az eddigi vizsgálat semmilyen bizonyítékot nem produkált a hamis bukás vádjának alátámasztására és a letartóztatás csupán annak a hat bünvádi feljelentésnek alapján tartható fenn, amelyet fedezetlenül hagyott csekkek miatt nyújtottak be az ügyészségnek.

128 millió lej passzívra, aktívra még ismeretlen

A csödbe került bank aktíváinak és ingatlanjainak leltározása még mindig folyik és valószerű, hogy ez még eltartható végéig. A leltározó dr. Pap Sándor közjegyző és dr. Calutiu csödtömeggondnok segítségével már elvégezték a kolozsvári vagyon leltározását. Jelenleg a szamosújvári „Mercur” részvénytársaság aktiváit és ingatlanjait leltározzák. A csödtömeggondnok egyébként kérte a déli törvényszéktől a Mercur összvagyonának felszámolását, amit a törvényszék engedélyezett. A csödtömeggondnok száz százalékosan fizeti ki a Mercur hitelezőit akik közül a Banca Albina, a Banca Romaneasca és a kolozsvári „Perry” cég mintegy ötszáz ezer lejt követelnek a részvénytársaságtól. Az adósságok kifizetése és a részvénytársaság felszámolása után megmaradó vagyon, amely a szamosújvári határban elterülő 240 holdas birtokból és a Mercur Rt. szeszgyárából áll, a csödtömegbe fogják olvasztani.

A szamosújvári aktívák leltározása után a leltározó közjegyző a csödtömeggondnokkal a Zilah melletti Manófalván lévő 300 holdas földbirtokot leltározzák fel, majd a rettenetes szeszgyárt. A szakértők csak azután kezdik meg a leltárba foglalt aktívák felértékelését. A tényleges veszteséget csak a szakértők munkájának befejezésekor lehet megállapítani. *A passzívák eddig mintegy 128 millió lejt tesznek ki.* Az aktívák felértékelését három szakértő végzi, akik közül Cioranu az ügyészség, Esca igazgatót a csödtömeggondnok és Pecula Marius bankigazgatót a csödbejutott bank igazgatósága jelölte.

„Mialatt a nagyhatalmak a választásokkal vannak elfoglalva, Mussolini nyugodtan dolgozhatik“

A berlini Lokalanzeiger érdekesítő cikke az olasz külpolitikai tevékenységről. Duca nyilatkozata Olaszországról és a kisantatról

Berlin, április 20. A „Lokalanzeiger” érdekesítő cikke közöl „Nagy Olaszország külpolitikája” címen. A cikk rámutat arra, hogy mialatt a nagyhatalmak, mint Franciaország, Németország és Anglia választási agitációval vannak elfoglalva, Mussolini kihasználja a helyzetet arra, hogy nyugodtan dolgozhassék. Az olasz miniszterelnöknek kimondott célja az, hogy a legkülönbözőbb európai államokkal a legkülönbözőbb szerződéseket kösse meg és azokat ezáltal láncolja magához. A lap kiemeli Mussolini hihetetlen ügyességét, amellyel egyidőben köt szerződéseket Romániával és Magyaror-

szággal, másrészt Jugoszláviával és Albániával, Görögországgal és Törökországgal. A jelek arra vallanak, hogy Róma az egykori német-római birodalom szerepét akarja átvenni.

Mussolini jelenleg Kemállal és Zaleskivel való tárgyalásai arra irányulnak, hogy ezek által nyomást gyakoroljon a németekre. Mussolini Lengyelországgal akar ráijeszteni Németországra s ezáltal akarja megnyerni Németországot Olaszország számára, mert a németek még mindig haboznak Olaszország és Franciaország között. *Ha Mussolininek sikerül Németországot megnyernie, akkor*

a Keleti tenger felől Németországban, Svájcban és Olaszországban keresztül, egészen Tripoliszig sikerül megalkotnia azt a hatalmas frontot, mely végleg elválasztja a hegemoniára törekvő Franciaországot a keleti szövetségeitől a szlávoktól.

Páris, április 20. Valamennyi lap közli Duca belügyminiszter belgrádi interjúját, kiemelve a miniszternek azon szavait, melyek szerint Románia szívesen barátkozik Olaszországgal, de az olasz barátság háttérbe szorul Románia vitális érdekei előtt, amelyek Romániát a kisantathoz fűzik.

Őrizetbevették az Egyesült Bank főkönyvelő-igazgatóját is

Az ügyészség rendelkezése Nagyváradról elővezették Klein Miksa igazgatót, akit kihallgatása után letartóztattak. Május 2-án lejár a bankigazgatók harmincnapos vizsgálati fogsága és a védők kérik fogják szabadlábra helyezésüket

Eddig 128 millió passzívát állapított meg a leltározás, az aktiva még ismeretlen

(Uj-Kolozsvár, április 20. Az Uj Kelet tud.) Az Egyesült Közgazdasági és Letzálogbank csődügyében új fordulat állott be. Az elmúlt napokban az ügyészség folytatta a kihallgatásokat, amelyek eredményeképpen az ügyészség elrendelte a csödbejutott bank devizaosztály főnökének, Klein Miksának elővezetését. Klein Miksa nem tartózkodott Kolozsváron, mire az ügyészség az állambiztonsági hivatal utasította hollétének ki-gyomozására. Az állambiztonsági hivatal tegnap őrizetbe vette Klein igazgatót Nagyváradon, ahol rokonai látogatására tartózkodott és ma délután Várad szugranafőnök személyesen kísérte fel az ügyészségre. A vezetőügyész délután 12 órakor kezdte meg a kihallgatását, amely félháromkor ért véget, amikor kihirdették előtte az előzetes letartóztatási végzetést.

Miért tartóztatták le Klein igazgatót?

Klein letartóztatása városszerte óriási fellépést keltett annál is inkább, mert Klein csupán alkalmazotti viszonyban volt a bankkal és így nem valószínű, hogy része lett volna a visszaélésekben.

Védőügyvédje, dr. Nistor Virgil megtette az intézkedéseket helyzetének tisztázása érdekében. Biztos forrásból nyert értesüléseink szerint Klein Miksát a bank devizaosztály vezetőjének nyilatkozatai alapján tartóztatták le, amelyekből arra következtet az ügyészség, hogy Klein a három letartóztatott bankigazgató intézkedései alapján két külön könyvet vezetett a devizaügyletekről, felvezetve ezáltal mindazokat, akikkel szemben ez érdeke volt a bank igazgatóságának.

Május 2-án jár le a bankigazgatók vizsgálati fogsága

Klein Miksát egyébként holnap reggel hallgatja ki Decusara vizsgálóbíró, aki ezáltal Perzescu vizsgálóbíró helyettesíti. Klein kihallgatása valószínű, hogy a déli órákig fog elhúzódni és a vizsgálóbíró csak azután dönt a vizsgálati fogság elrendelése ügyében.

A bank három letartóztatott igazgatójának védői egyébként igazoló adatokat igyekeznek szerezni védenekik mellett. Ezeket az adatokat a védők a harmincnapos vizsgálati fogság lejártakor fogják az ügyészségnek előterjeszteni. A harmincnapos vizsgálati fogság, amelyet a

törvény alapján elrendelt a vizsgálóbíró, május 2-án jár le. Lejártakor a vizsgálóbíró vagy meghosszabbítja ismét egy hónappal s a letartóztatási végzés ebben az esetben újra a törvényszék vádtanácsa elé kerül, vagy megszünteti a vizsgálati fogságot, amit viszont az ügyész felelősségre vehet. A védők azt hiszik, hogy a harmincnapos vizsgálati fogság letelekor védenekiket szabadlábra helyezik. Dr. Fehér ügyvéd, dr. Hirsch Gyula védője, kijelentette munkatársuknak, hogy olyan bizonyítékoknak jutott a birtokába, amelyek minden körülmények között igazolják, hogy dr. Hirschnek szerepe a bank vezetésében teljesen jelentéktelen volt. Az általa beszerzett adatokból kitűnik, hogy dr. Hirsch még száz, avagy kétszáz lejes összegeknek jótékonyéulra

Butor

vásárlás bizalom dolga

Ha jó butort akar venni, ne sajnálja az utat **Marosvásárhelyre** (Tg. Mures) és tekintse meg

Székely és Réti

Erdélyrészi Butorgyár Rt. hatalmas raktárai.

Bösendorfer, Stingl, Wirth, Hoffmann **zongora és pianó** gyárak képviselői.

Hitelképes egyéneknek kedvező fizetési feltételek

— Ausztria és Jugoszlávia tárgyal a vizumkénszer megszüntetéséről. Bécsből jelentik: Az Abend értesítése szerint egy idő óta tárgyalások vannak folyamatban az osztrák és jugoszláv kormány között a kölcsönös vizumkénszer megszüntetése ügyében. A tárgyalások kedvező eredménnyel kecsegtetnek s valószínű, hogy már az idén nyáron vizum nélkül lehet utazni Ausztriából Jugoszláviába és viszont.

Corso filmszínház

Szombattól vigjáték **Poppenheim hercege** Főszereplők: Mona Maris, Dine Gralla, H. Junkermann és Szörényi Gyula. **Premier**

Matiné vasárnap d. e. fél 11 órakor olcsó helyekkel

Filmsztárok a reklám szolgálatában

A filmszínészeket általában úgy szokták felosztani, mint beszélő kollégákat. Iannak közöttük hősök, bonvivánok, rajvák, komikusok, jellemszínészek, öreg namak, kikaposzobalányok, stb. Angliában és Amerikában szokásos azonban még a filmszínészeknek egy másik s az előzőnél sokkal kevésbé komplikált csoportosítása is. Egyszerűen két csoportra osztják őket: olyanokra, akik reklám-előadásokra eladják nevüket s olyanokra, akik perhorreszkálják nevüknek üzletes cécként való felhasználását. És, amint az értesítés is, az első csoport hívei jóval zámosabbak, mint a másodiké, annál s inkább, mert bizonyos gyártmányok elmagasztalása jelentős mellékbevétel biztosít a sztárok számára, anélkül, hogy az különösebb megerőltetésbe kerülne a film korlátlan népszerűségű hőseinek. És ha pár valaki, mint reklámszínész, elbevezette magát, úgy valószínűleg elirászták az ajánlatokkal és ez a mellékjövödelm nem is megvetendő be-
retelekkel szaporítja a sztár amúgy is respektábilis jövedelmét.

Egy nemet statisztikus — ki más adta volna ilyesmire a fejét, — kimutatást is készített nemrégiben és megállapította, hogy a rekordot a sztárok között Betty Balfour filmszínésznő tartja, aki már maga sem tudja számon tartani, hogy mi mindent ajánlott megvételre a nagyközönségnek szépségápolószerekben, nyálánságokban, parfümökben és cigaretta-
kban. A filmsztárok plakátokban és hirdetésekben plakátszámra hirdetik a szépség, az egészség, a kényelem s a hadás különféle evangéliumait s természetesen nem önzetlenül. Különösen a különböző cigaretta-gyártmányokat ajánlják előszeretettel a film primadonái. Nazimova példának okáért kijelenti egy hirdetésben, hogy ő egymás után száz darab Lucky Strikes cigarettát képes elszívni, anélkül, hogy a torkában a legkisebb karcolást is érezné. Más cigarettagyarak viszont más szép filmszínészekkel becsületeszavukra jelentetik ki, hogy ketszáz, vagy még ennél is több cigarettát szívhatnak egymás után és hogy minden sluknál jobban érzik magukat. Mindenféle és fajta árucikket reklámoznak ezen a nem egészen hatástalan módon és nem egyszer megtörtént már, hogy a gyárosok felhasználták világhírű sztárok neveit, anélkül, hogy azoknak halvány sejtelmük is lett volna a dolgról.

A filmvilágban különösen két ilyen eset kezezi szóbeszéd tárgyát. Egy hajnövesztőszert gyáros négy héten keresztül oldalas hirdetésekkel tett szakadatlanul közé Amerika nagy lapjaiban, amelyben az állott, hogy Normand Kerry akinek portréja a hirdetésen látható volt, gyönyörű és dus haját kizárólag „Miser X.” híres és jólbevált hajnövesztő szerével érte el. Reginald Denny viszont egy másik ötletes hirdetés oly módon ábrázolta, hogy a filmszínésznő a fodrásznál egy toiletteasztal előtt ül és a klissé alatti felírás szerint elragadtatva kiált fel a következő módon:

— Valahányszor a fodrászhoz megyek csakis Y. krémét használom.

A két színésznő perrel akart élni, de jóakaróik lebeszéltek.

Ha nu perelünk és a kártérítést megítélik nekünk, — érveltek a jóbarátok, — úgy a lapok, amelyek a drága hirdetésekkel közölték, ellenségeinké válnak és akkor jaj a filmeinknek. Eme valódi amerikai argumentum előtt mindkét filmszínész meghajolt és ily módon a színészek és színésznők nevével való viszályt, egyre veszedelmesebb méreteket kezdett ölteni. Rod la Roq azonban egy szép napon elvesztette türelmét. Egy harisnygyáros fogta be a filmszínészt gyártmányai reklámozására, anélkül, hogy előzetes engedélyt kérte volna. Rod la Roq bár óva intettek, pert indított a gyáros ellen és meg is nyerte. A gyárosnak óriási summát kellett kártérítésként fizetni s közzétetni a lapokban, hogy Rod la Roq jeles harisnygyártóit sohasem csavarta elegáns lábai köré. Azóta filmszínészek nevével való vissza-

élés csaknem teljesen megszűnt. Ezzel szemben viszont, a filmsztárok, ha jól megfizetik őket, mindent agyondicsérnek, ami csak kezeügyükbe kerül. Cigaretta, kézitáskát, szemöldökfestőt, bort, háloinget, cipőkrémet, szappant, parfümököt s a legkülönbözőbb orvosságokat. Vannak azonban filmnagyságok, akik semmiesetre sem hajlandók ilyen üzletbe belemenni. Ehhez a csoporthoz tartoznak Poala Negri, Bányó Vilma, Douglas Fairbanks, Grette Garbo, Norma Tallmagde, Lon Chaney, Mary Picford, Marie Davies, Mary Astor és Ronald Colman. Ezek semmilyen összegért sem hajlandók nevüket odaadni, vagy pedig esetleg nem is ajánlták fel ezt nekik. A rekordot mindenesetre Jagui Coogan tartja, akinek hírnevének zemtjén évi 25 ezer dollárt ajánlott fel egy bombongyáros, hogy nevét reklám-előadásra felhasználhassa.

Amint azonban az alábbi példa bizonyítja, árucikkek ajánlása és felmagasztalása nem jár minden rizikó nélkül. A

Josephine Baker impresszáriója, aki Nagyváradon járt, becsapta az elegáns autó sofförjét

A fekete táncosnő még be sem tette a lábát Váradra, máris botrány jár előtte

(Oradea-Nagyvárad, április 20. Az Új Kelet tudósítójától.) Mindenki, aki a legutóbbi két év alatt Párisban járt, megerősítette azt az állítást, hogy Baker Josephine táncosnő hatalmába kerítette a szíveket. Hónapokon át toniból érte a francia főváros közönsége. Bécsben világra szóló botrányok közepette vendégszerepelt. Interpellációk a képviselőházban, botrányok az előadásokon, sorozatos ügyilkosságok. A napokban a csehek tapsolták véresre a tenyerüket. Baker Josephine budapesti vendégszereplését óriási reklám előzi meg. Nem hírlapi, hanem politikai reklám. A magyar fájvédők ugyanis erős támadásra készülnek a kormány ellen a táncosnő vendégszereplése miatt és követelni fogják, hogy a kormány ne engedje meg a táncosnő fellépését. Baker táncosnő, akit Várad közönsége csak filmről ismer, jöhet még csak Budapesten van, a nagyvárad-i államrendőrséget is foglalkoztatja.

Történt ugyanis, hogy a fekete táncosnő impresszáriója csütörtökön Nagyváradon járt, ahol tárgyalásokat folytatott a táncosnő nagyvárad-i vendégszereplése ügyében. Az impresszárió igen kuláns ajánlatot tett: esténként 50 ezer lej, teljes ellátás, lakás és utiköltség megítélt. Az impresszárió még aznap tovább akart utazni, azonban lekéste a vonatot. Baker impresszáriója azonban nem esett kétségbe. A színház melletti autótaxi letelegéséből vágta magát és felszállította, hogy a legnagyobb gyorsasággal hajtsa, hogy lekészt a vonatát Nagyszá-

Paramount filmszínésznőjének nemrégiben súlyos kártérítési pert zúdított nyakába egy hölgy, aki a filmszínésznő által agyondicsért szépségápolóval szépséget kapott az arcán. Az esetet elutasított a Paramount azonban most már szerződésileg tiltja meg művészeinek szépségápoló szerek és orvosságok ajánlását. Más árucikkek rendelkezésre bocsájthatják fényképüket, de nem szabad mondani, hogy az illető cikk valóban ajánlatos. Hasonló határozatot hoztak a többi nagy filmvállalatok is, miközben a legkülönbözőbb tilalmakat vették fel a színészek szerződéseibe. Így például a Metro Goldwyn színészeinek tilos fürdőkosztümöket és negligzékét ajánlani, a First Nationálnál viszont a miteszereltávolító szerek ajánlása tilos és valamennyi filmvállalat kötelezi a színészeit arra, hogy minden egyes reklámajánlatot előzetesen az igazgatósággal jóváhagyassák.

lontán beérhesse. Könnyed felhajtással vette tudomásul a sofförtől, hogy kilométerenként 16 lejt kell fizetni az autótért. Husz perc alatt Nagyszálföntán voltak, azonban a vonat ekkor már kiindult az ottani pályaudvarról is. Az autó tovább ment és szerencsésen elértek Aradra. Innen az őt elkísérő bár zongoristát visszaindította Váradra megnyugtatta a soffört, hogy ott majd megkapja a díját, valamint a busás borralalót is. De nem így történt. Az autó Váradra érkezett, azonban a szegény zongoristának egy banija sem volt.

Az autótulajdonos feljelentést tett Baker táncosnő impresszáriója ellen. A rendőrség felidézte a bártulajdonost, aki az impresszárió részére letelegésesebb autót megrendelt. Tárgyalások indultak meg. Végül is a bártulajdonos az ártatlan zongorista fizetésének terhére kifizette az autóköltségeket, azonban az impresszárió által beígért busás borralalóból nem lett semmi.

Eltűnt egy fiatal 17 éves leány

arcáról a csunya, éktelen szeplő, májfolt, ránc és bibircs mivel a Dr. Biró-féle Havasi gyopár Krémét, szappant és mosdóvizet használta. Kapható minden gyógyszerárban és drogueriában.

A koronának koronája

az, hogy

KOMIÁTSZEGHY LAJOS

KORONA

vendéglő-éttermében

Cluj, Calea Victoriei 49. szám

a híres

„**Temesvári Casino**” sör már kapható

Az utolsó irodalmi szalon

Páris, április 20. A XVIII. századi bejáratorokkal berendezett nagy szalon földeljein és szőlyein a selyem kissé foszladozó. A falakon csak három kép, két olajjal festett portré és egy japános tollrajz. Tájkép. A vitrinben meg a kis állványokon ezernyi porcellán meg bronz „bibelot”. Sévresi, meg vieux saxe a legtöbb. De ha a butorzat nem is gazdagon pompázó, az asztalokon, a székeken könyvek végtelen tömege. Még a nagy háromajtós könyvszekrény is zsufolva könyvekkel. Pedig ez csak a szalon. Várakozás közben kinyitom az egyik könyvet az előttem álló asztalkán. Georges Clémenceau „L'inquité”-je. A szerző dedikációjával. Mellette Blaise Pascal „Gondolatai”. Valamire ráültem. Plutarchos. Igen. Ilyen keretben fogadja vendégeit Comtesse de Noailles, akinek nevéhez egy sereg regény, egy még nagyobb sereg verskötet, de nevezetesen ez a szoba: „Le dernier salon ou on cause” fűződik.

— A grófnő várja önt, — jelenti egy halkjárású szobaleány.

A folyosót is végérbetellen könyvszekrények sora szegélyezi. Vaslagon párnázott kicsiny ajtón át teremserű, alig világított helyiségbe lépek. Köröskörül könyvszekrények, néhány dolgozóasztal és a szoba közepén kis keskeny fehér ágy. Az ágyban nagy lebontott barna hajjal egy sápadtarcu, óriásszemű nő. A Comtesse de Noailles.

— Jaj, ez a szörnyű grippe, hiába vigyáztam, mégis megfogott — mondja mosolygósan panaszkodva. — Ezért fogadom így ágyban.

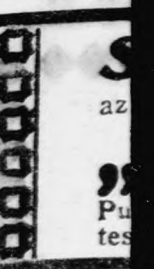
E mentegetőzés felesleges volt. Sokszor hallottam már, hogy a grófnő napjainak nagyrészt ágyban tölti, sőt szobában és így komponálja verseit, meg regényeit. Hallottam azt is, hogy a divatos japán festő, Fujita mester így festette le néhány hónappal ezelőtt a Comtesse de Noailles. Ágyban fekvő, kibontott hajjal, a menyezetet néző tragikus szemekkel.

A háboru utáni irodalomról beszélgettünk.

— Háborus költészet nincs. A háboru csak bánatot, esügedést inspirált a költőknek. A legoriginálisabb tehetségek, mint Proust, Morand, vagy Giraudoux és mindenki, aki a háboru nagy emberi nyomorúságát átélte, csak emberszeretét vitte költészetébe, de nem az öldöklés díszletét. Igazi költő az, aki az emberit a legmélyebben érzi át. Az ilyen pedig csak békebarát lehet. Ezért van az, hogy mi, francia költők oly testvérnek érezzük Hofmannsthal és Rainer Maria Rilket. Annyi igaz, hogy a háboru után született egy új irodalom, a riportirodalom...

Keressem az alkalmat, hogy köré, szalonjára, s általában a párisi irodalmi szalonokra tereljem a szót. De a grófnő mosolygó határozottsággal mondotta:

— Az irodalmat, uram, ma már nem szalonokból irányítják! Marquise de Rambouillet, Madame Récamier, Madame de Staël ideje rége elmúlt. A mecenások, irodalompartolók és buzdítók szerepét az olvasók miriádjai vették és az írókat nem a szalonok pletykái, nem nagyszó és fimozizálás asszonyok intikái, nem királyi udvarok politikája, hanem saját világnézeti irányítja. Vannak kétségkívül kisebb baráti körök, ahol azonos gondolkodású írók, költők, művészek találkoznak. De ezek már nem a régi döntő befolyású irodalmi szalonok, melyekben valaha Chateaubriand, Saint-Beuve, Delacroix, Victor Hugo, Mérimée Prosper téztak. Az egykori szalonokkal ma legfeljebb az ugynevezett irodalmi „clan”-ok hasonlíthatók össze, melyekben azonos politikai pártállású írók és művészek beszélnek meg munkáikat. ... Hanem ez egész más dolog, mint amit irodalmi szalon alatt értenek. Azt mondhatnám talán még: az irodalmi szalonok otthagyták a gazdag párisi lakosokat és leköltöztek a Földközi tenger divatos fürdőhelyeinek plágéjára. Ott, a napfényes Cote d'Azurra, a kék og alatt, a szabadban még gyakran találha-

— Zubb...
nevből jel...
bécsi leve...
közli, hog...
kettáncos...
férje, a kö...
zik, hogy...
részt vegye...
az orosz...
vett egy d...
gyott. Zubb...
van, azt ál...
vényesen e...
utazni, ho...
válásra vo...
rezze. Zubb...
nevi orosz...
nem nyert...
cegnő feles...
tett el. Ez...
kisenevi re...
uton értes...
erről a kö...
szemmel Z...
szökést fog...
ságok a r...
rendőrgy...
hogy szöke...
nevi lap ál...
zasságából...
Bécsben él...

— Eljegy...
Mare eljegy...
sica.

Diamant...
te Diaman...
(Minden kü...)

— Repül...
között. Prá...
táncs ma...
vák repülő...
enbadon és...
damba ve...
küldött uta...
met kormár...
rület átrep...
még e hó v...

Butorbo...
Buto...
előt...
FISC...
buto...
Cluj,

— Két a...
mellett. B...
zelében ma...
lenség tört...
egy szemé...
árokba. Az...
hármán pe...
A sofför c...
vedett. A...
malesovic...
hol egy á...
széltközött...
autó két t...
megsebesít...
csak ötóra...
hatóvá ten...

— Fel a...
gotthárd-...
Szentgotth...
terveztek...
egy fiatal...
nusitanak...
lyezett el...
hogy anna...
se. A Natio...
rint csak...

— Nincs...
parban. B...
munkaügy...
vidéki féni...
a munkáse...
négy érec...
határozta...
tést. A szer...
tént határo...

Szószalón

VIII. századbeli egy szalón fölem kisse fozsárom kép, két japános toll, meg a kis porcellán meg meg vieux butorzat nem asztalokon, a tömege. Még vvszokrény is lig ez csak a kinyitóm az álló asztalkán, "nquité"-je. A fellette Blaise amire ráült. erében fogadja foailles, akiknek egy még na-nevezetesen ez ou on cause"

— jelenti egy tetlen könyvzi. Vastagon it természetü lépek. Körösnéhány dolgoen kis keskeny nagy lebontott eu, óriásszemű es. ppe, hiába viott — mondja — Ezért fo-

ges volt. Sok a grófnő nap-tóti, sőtét szo- a verseit, meg s, hogy a diva- nester így fes- ezelt a Com- a fekvő, Ribon- néző tragikus

Dumrol beszél- nes. A háboru spirált a köl- obb tehetségek, gy Giraudoux u nagy emberi emberszeretét u az öldöklés aki az embe- Az ilyen pe- Ezért van az oly testvérnek Rainer Maria a háboru után a riportiroda-

hogy körere, párisi irodalmi De a grófnő mondotta: ma már nem Marquise de amier, Madanik. A mece- buzdítók sze- elte és az író- ai, nem nagy- nyok intúkáit, tikája, hanem t. Vannak leír- rók, ahol azo- költők, műve- R. már nem a dmi szalónok, briand, Szank- Hugo, Méri- egykor szaló- gyvezetőit, mo- hatók, össze- ai párfalásu meg munkán as dolog, mint érlettek. Azt az irodalmi dag párisi la- dikózi tenger agge-ára. Ott, n, a keke og- akran találha-

Szépség, fiatalosság titka

az arcbőr helyes ápolása. — Ez pedig csakis kizárólagosan a világhírű „Mária szeplő-crém”-mel érhető el. Szár az és zsiros crém, ára 35 lei. Puder 20 és 35. Szappan 18 lei. Postán is megrendelhető. 1:0 leinél portómentes szétküldés. Mindenütt kapható. Főlerakat Császár yögyszertár, Tg.-Mures

— Zubkov bigámiát követett el. Kise-nevből jelentik: Egyik orosz nyelvű lap bécsi levelezőjének tollából azt a hírt közli, hogy Zubkov Alexandru, volt par- kettáncos, Viktória hercegnő jelenlegi férje, a közeli napokban Kisenovbe érke- zik, hogy válóperének utolsó tárgyalásán részt vegyen. A lap azt írja, hogy Zubkov az orosz forradalom idejében feleségül az orosz diáklányt, akit később elha- gyott. Zubkov, aki jelenleg Belgiumban van, azt állítja, hogy első feleségétől tör- vényesen elvált és azért akar Romániába utazni, hogy a kiseneyi törvényszéktől a válásra vonatkozó okmányokat megsze- rezze. Zubkov állításával szemben a kise- nevi orosz lap fenlítja, hogy válópere nem nyert befejezést s így Viktória her- cegnő feleségül vételével bigámiát köve- tett el. Ezt állapította meg egyébként a kiseneyi rendőrség is, amely diplomáciai uton értesítette a belgiumi hatóságokat erről a körülményről és kérte, tartsák szemmel Zubkovot, mert valószínűleg szökés fog mekiserelni. A belga ható- ságok a román konzul felhívására két rendőrugynököt rendeltek Zubkov mellé, hogy szökését megakadályozzák. A kise- nevi lap állítása szerint Zubkov első há- tasságából egy gyermek is született, aki Bécsben él egy árvaházban.

— Eljegyzés. Welss Lenkét Carei- Mare eljegyezte Rapaport Dávid Ko- sice.

Diamantstein Dórikát Zágra eljegyez- te Diamantstein Odón Páncéleseh. (Minden külön értesítés helyett.)

— Repülővonal Prága és Rotterdam között. Prágából jelentik: A miniszter- tanács ma jóváhagyta az új csehszlo- vák repülővonalat, amely Prága, Mari- enbadon és Kasselben keresztül Rotter- damba vezet. Holnap sehszlovák ki- küldött utazik Berliube, hogy ott a né- met kormánnyal tárgyaljon a német te- rület átrepülése végett. A közlekedés még e hó végén megindul.

Butorbevásárlók figyelmébe! Butorszükségleteinek beszerzése előtt okvetlen tekintse meg FISCHER ALBERT butoráruházát Ciuj, Cal. Reg. Ferd. 61

— Két autószerencsétlenség Brünn mellett. Brünnből jelentik: Brünn kö- zelében ma két súlyos autószerencsét- lenség történt. Krtin és Brünn között egy személyautó belezuhan az útmenti árokba. Az autó egyik utasa meghalt, hárman pedig súlyosan megsebesültek. A sofőr csak könnyebb sérülést szen- vedett. A másik szerencsétlenség a malesovici állomás közelében volt, a hol egy átjárónál egy teherautó ösz- szeütközött egy mozdonyval. A teher- autó két utasa és a mozdonyvezető megsebesültek. A vasuti pályateset csak ötórai munka után tudták használ- hatóvá tenni.

— Fel akarták robbantani a Szent- gotthárd-alagutat. Baselből jelentik: A Szentgotthárd-alagut ellen merényletet terveztek. Küstnachban letartóztattak egy fiatal építőmunkást, akit azzal gya- nusítanak, hogy dinamitpatronokat hely- vezetett el az alagutban azzal a céllal, hogy annak egy részét levegőbe röpi- se. A National Zeitung véleménye sze- rint csak gyermekecsinyről van szó.

— Nincs egyezés a ruhrvidéki fém- parban. Berlinből jelentik: A birodalmi munkaügyi hivatal döntését sem a ruhr- vidéki fémipari munkaadók, sem pedig a munkások nem akarják elfogadni. A négy érebánya szervezetei tegnap el- határozta, hogy szintén elutasítja a dön- tést. A szénbányáiparban még nem tör- ténő határozat.

— Mi tetszik legjobban a magyaror- szági rádió-közöségnek? Budapest- ről jelentik: A Magyar Rádiótársaság megszavaztatta hallgató-közöségét ar- ra vonatkozólag, hogy milyen rádiószá- mok tetszenek neki legjobban. A sza- vazatok összeszámolása után első hely- re került, 24.600 szavazattal a magyar- nóta, másodikr. 24.550 szavazattal a cigányzene, a harmadik helyre, 23.000 szavazattal az istentiszteletek, — ami a legjellemzőbb a háboru utáni mentali- tásra. — negyedik helyre a vígjátékok, ötödik helyre a tudományos előadások hatodik helyre a könnyű zene, majd sorrend szerint a katonazene, kabaré- számok, népsziművek, operettek és csaknem az utolsó helyre a klasszikus zene. Az utolsó helyre a kozmetika, legutolsó sorban pedig a jazz-band ke- rült, melynek csupán 9000 kedvelője van, míg nyolcezer hallgató egyenesen törölni kívánja a műsorból.

— Letartóztattak egy francia képvé- selőjelöltet. Párisból jelentik: Doriot kommunista képviselő tegnap választó- kerületében hatalmas választói beszé- det tartott, amelyben hevesen kelt ki a jelenlegi francia kormányrendszer ellen. A képviselő beszédét a hatóság- ok kommunista izgatásnak fogták fel s ezéir Doriot-t a választógyűlés lezai- lása után letartóztatták.

— A bukarest—konstancai vonalon összeütközött egy személy- és egy te- hervonat. Bukarestből jelentik: A 4422- számú tehervonatnak Gimpati állomá- son be kellett volna várnia a szembe- jövö személyvonatot. Az állomáselő- író hibája folytán a tehervonat elin- dult Bogdana felé, ahonnan már szin- tén elindították a személyvonatot. Nyílt pályán összeütközött a két vonat az éj- szaka sötétiében. A személyvonat két vagonja kisiklott, a tehervonatnak pe- dig a mozdonya és három kocsija ösz- szeszedődött. Florescu Nicolae mozdony vezető a tehervonat fűtője és egy fé- kező súlyosan megsebesültek. A sze- mélyvonat utasai közül is többen ki- sebb sérülést szenvedtek. A kár milliók- ra rug. A bűnös vasutasokat őrizetbe vették.

— Halálos motorbicikli-katasztrófia. Makkórol jelentik: Egy bravuros repü- lés következtében nemrégiben lezu- hant és meghalt Kerekes János pilóta, kinek hátrahagyott motorkerékpárját Szabó Kálmán sofőr tegnap elkérte annak családjától. Szabó Kálmán teg- nap az országúton, a hatalmas verseny gépen 100 kilométeres sebességgel ro- bogott, minek következtében egy for- dulónál nekihajtott az egyik akácfának. A karambol oly végzetes erejű volt, hogy Szabó Kálmán nyomban meghalt.

— Mária királyné elutazott Konstan- tinápolyból. Bukarestből jelenti a Ra- dor: Mária özvegy királyné csütörtök- ön a Románia nevű hajón elutazott Konstantinápolyból Konstanca felé. Az elutazáskor a konstantinápolyi hajóálló másan megjelentek a török hatóságok képviselői és a romániai követség sze- mélyzete, hogy búcsút vegyenek a ki- rálynétől. Mária királyné köszönetet mondott a török hatóságoknak a meleg fogadtatásért.

— Rendezik a francia kézben lévő román járadékokat. Bukarestből jelenti a Rador: Tutuc professzor a kormány megbízásából Párisba utazott, hogy a francia kézben lévő háborúelőtti román járadékpapírok revalorizálására vonat- kozó egyezményt véglegesen rendezze. A profeszor, mint szakértő az annu- itások és az átszámítási kulcs megállá- pításánál fogja a román kormányt képvé- selni. A pénzügyminisztériumból szer- zett értesülések szerint az egyezmény létrejöttét néhány nap múlva közhírré teszik.

— Tagválasztás az Erd. Irod. Társa- ságnál. Az Erdélyi Irodalmi Társaság elhatározta, hogy az idén hat új tagot fog választani. E határozat értelmében az elnökség arra kéri az E. I. T. ren- des tagjait, hogy részletesen megokolt tagajánlásukat május hó 8-án délig írásban küldjék el a Társaság főtítká- rához, dr. Borbély István koll. igazgató- hoz (Cluj, Calea Victoriei 12.). Az Alap- szabályok 5. paragrafusa értelmében minden ajánlást legalább két tag keil, hogy aláírjan.

— Schmidt Jeremiás köszönete a ma- gyar parlamentnek. Budapestről jelen- tik: A képviselőház mai ülésén Zsitvay elnök bejelentette, hogy a parlament dí- szes jegyzőkönyvalbumát elküldötte Schmidt Jeremiásnak. Magyarország volt pénzügyi ellenőrzőjének, aki most levélben köszönte meg a magyar képvé- selőháznak az értékes ajándékot.

Ha pénzre van szüksége és nem akarja elvetni magától jövő boldogságát, rendeljen azonnal a román vevőinknél közismert bankháznál, Ungár S. Bratislava, V. oszt. vételsorsjegyet, A fohuzások e hó 25-én kezdődnek és egy teljes hónapig tartanak. Főnyeremény 10,000.000 L Minden második sorsjegy nyer. Az utolsó húzásnál szerencsés román vevőinknek 700,000 leit fizettünk ki. — Ne mullessza el a gazdagságot kínáló alkalmat. V. osztályú vételsorsjegyárak 1/8=Kc 50 (L. 250), 1/4=Kc 100 (L. 500), 1/2=Kc 200 (L. 1000) 1/1=Kc 400 (L. 2000) Ungár S. bankháza Bratislava, Ventur-u. 20 szám

Zongorát Sternberg bízatommal a világhírű cég oradeai lerakátában vásárolhat. Az összes jobb világ- márkák raktáron. 5 évi jótállás részletre is. Költség miatt leszállított árak.

— Ausztriában júniusban végleg meg- szűnik a népszövetségi pénzügyi ellen- őrzés. Bécsből jelentik: Zimmermann népszövetségi főbiztos pénzügyi ellen- őrségének megszüntetével, mint tudvale- vő, a Népszövetség Rost von Toumin- gen pénzügyi szakértőt rendeltte ki a népszövetségi kölcsönt folyósító tröszt képviselőjévé. A megbízatás, mely két évre szült, most, június 30-án lejár s így Ausztriában júniusban végleg meg- szűnik a népszövetségi pénzügyi ellen- őrzés.

— Ötven német katona holttestére bukkantak egy franciaországi pince tisztogatásánál. Párisból jelentik: A Journal című lap jelenti, hogy Chev- regniben, egy pince tisztogatása alkalmával egy fedezék bejáratára bukkantak. A fedezékben ötven német kato- na holttestét találták meg, amelyek sza- naszét hevertek az ott felállított tábori ágyakon. Valószínű, hogy a katonákat gáztámadás ölte meg. Fegyvereik és felszereléseik érintetlenül fekvődtek mel- lettük.

A LEGJOBB BEDORZSOLO IDEGFÁJDALMAK ELLEN SPANYOL NÁTHA FEJ-LABÉS CARMOL OVAKODJUNK AZ UTANZATOKTÓL FŐLERAKAT STR. ENACHITA VĂCĂRESCU 5 BUCUREȘTI

— Alarcos banditák megölték Mexi- kóban egy kiránduló-autó öt utasát. Londonból jelentik: Mexikói jelentések szerint alarcos banditák tegnap Yeca- pixtla közelében megtámadtak egy társas-automobilt, amelyen 30 kirándu- ló utazott. Az automobil sofőrje a legnagyobb sebességet kapcsolta be s menekülni próbált, mire a banditák sor- tüzet adtak le az autó utasaira, akik kö- zül ötven azonnal meghaltak, többen pe- dig súlyosn megsebesültek.

— Gondnokság alá helyeztek egy Károlyi gróft. Budapestről jelentik: A fiatal gróf Károlyi Ferencet, aki egy fővárosi nagybank cégvezetője, esa- ládja a törvényszék határozata alapján gondnokság alá helyeztette. A gondnok- ság alá való helyezésnek oka az, hogy a fiatal gróf családja annak ellenére, hogy mindent megpróbált arra, hogy a fiatal gróft visszatartsa a tékozlástól erre irányuló minden törekvése meddő maradt.

Mindenkinek érdeke, hogy olcsó harisnya- dráinkról meggyőződjön! Garantált tartós főharisnya Lei 79— Hibamentes tartós selymharisnya 79— Cérna főharisya — 69— Fildeko cérnahaarisnya — 110— Selymfényű muslinharisnya — 140— Női gáskécsztyűk — 240— Szarvasbőr kezttyűk, fehér és sárge- szinben — 289— Valamint férfi harisnyák, női és férfi cérnakezttyűk mélyen leszállított árakban Kötött női kosztümök gyönyörű színekben 1200— 101101 fejlebb. Helios Aruház, Főter 7. Vidéki megrendeléseket posta- vagy ok- mánybélyeg beküldése ellenében is eszközlünk

Közgazdaság

Még május hatodika előtt bejelenti a kormány a külföldi kölcsön megkötését

(Bucaresti-Bukarest, április 20. Az Uj Kelet tud.) A londoni Financial News szerint a román kölcsönt kezdeményező francia gazdasági szakértők utja, akik a Bank of England és a newyorki Federal Reserve Bankok közreműködését is szorgalmazták, eredménnyel bíztak és a kölcsönt később ki fogják bocsítani a newyorki piacon, de semmi esetre sem Londonban is. Az egész kölcsön a Francia Bank fogja átvinni, ha Romániának sikerül a francia kézben levő román áll-

lankötvények kérdésében megegyezni, mert enélkül a kölcsön kibocsátása jö-ideig nem lesz aktuális.

Az angol pénzügyi lap közléseivel szemben az Adevurul szerint Viktor Antonescu, a stabilizációs kölcsön tárgyalásával megbízott ismert finanspolitikus kijelentette az újságírók előtt, hogy a helyzet nemcsak jó, hanem nagyon jó. A kölcsön megkötése teljesen biztos és még a gyulafehérvári gyűlés előtt hivatalosan be is jelentik.

Lényeges áremelést készítenek elő a csehszlovák textilgyárak

Megdrágultak a német jutaárak is

(Budapest, április 20. Az Uj Kelet tud.) Prágából jelelik, hogy a csehszlovák textilgyárak elhatározták, hogy a nyersanyagok drágulása miatt a készrukk árát lényegesen fel fogják emelni. Az áremelést a kötszőgyárak, a gyapjú- és pamutszövődé, továbbá a műselyemgyárak is elhatározták, hogy az árakat lényegesen fel fogják emelni. Az újabb áremelés folytán lényegesen drágábbak a csehszlovák gyárak, mint a magyar textilgyárak. Kötszővöttekben jelenleg Magyarországon vannak a legalacsonyabb árak érvényben és érdekesebb tartjuk egyúttal megemlíteni, hogy Magyarországon a chemnitz-i harisnyja olcsóbb mint Chemnitzben. Altalá-

ban a textilcikkek a legalacsonyabb nívón mozognak, mert a textilgyárak nem használják ki a vámvédelmet.

A nyers jutaárak állandó emelkedése a német jutafeldolgozó gyárakat arra a lépésre készítette, hogy újabb irányokat irjanak elő. A C fonalak árát 69 pfennigben, az S fonalakét 1.03 márkában, a Hesszián jutaszövetekét 3.20 márkában állapították meg kg-ként. Ezek az árak csak nagy szállítmányokra vonatkoznak. A német jutafonó- és szövőgyárak kiünő konjunkturának örvendenek általában az egész világon igen nagy az érdeklődés a jutaárak iránt.

Nem alakítja át üzemét a Temesvári Szeszégető. Szakkörökben az a hír terjedt el, hogy a Temesi Szesz a szeszgyártáson kívül különféle vegyiüzemeket fog létesíteni és e célból átalakítja gyári üzemét. A budapesti tőzsdén olyan hírek is terjedtek el, hogy be akarják szüntetni a Temesi Szesz kotirozását. Munkatársunk kérdést intézett ez ügyben Szana Zsigmond vezérigazgatóhoz, aki kijelentette, hogy ez a terv nem áll fenn és a budapesti tőzsdéi jegyzést nincs szándékukban beszüntetni.

Autómobilok, motorkerékpárok, tehergépek a Budapesti Nemzetközi Vásáron. Az április 28-ikán megnyitott 23-ik Budapesti Nemzetközi Vásár — híven eddigi gyakorlatához — ezúttal is megrendezi külön közlekedési csoportját. A vásár előtti csoportjában a luxusgépek bemutatása mellett elsősorban arra törekszik, hogy teljes áttekintést nyújtson mindazokról a kisebb autókról, motorkerékpárokról, traktorokról és te-

hergépekről, amelyek elsősorban a gazdasági élet létszükségletének kielégítésére vannak hivatva. A vásárnak ez a csoportja belekapcsolódik a vásár köz-
ségfejlesztési csoportjába is és éppen ezért elsősorban a magyar vidéki magánigényeknek megfelelő gépeken kívül be fogja mutatni mindazokat a motorjarműveket is, amelyek az utstetek tisztántartása, a tüzelőanyag használata és a mentőegyesületek különleges céljának megfelelően épültek. A vásár közlekedési csoportja már az eddigiek szorint is oly nagy területet foglal le, hogy a vásár vezetősége kénytelen lesz e célra a tavalyihoz képest több, mint háromszoros területet a csoport rendelkezésére bocsátani.

Az arany és ezüst új beváltási ára. A kereskedelemügyi minisztérium nemességbizottsága a következő új árakat állapította meg: arany 106906 lej, ezüst 2758 lej kilogramonként. Az új beváltási árak április 30-ig érvényesek.

TŐZSDE

A piac ma szilárdan indult, de a lej újabb javulására a kínálat megelégnékült

DEVIZÁK	Kolozsvár	Valutapiac 1928 április 20 (Rador)							
		Zürich		Páris	Bukarest	Budapest	Bécs	Prága	Newyork
		Nyitás	Zárás						
Zürich	3115-3120	—	—	48970	2125	11035	13698	6506750	1928
Newyork	16150-162	51870	51875	251062	16125	57240	71059	3375	—
London	789-791	2533	253262	12402	790	279425	346862	16476	48831
Páris	637-640	204230	211250	—	38	225250	279.59	1328650	39875
Atlano	855-860	2737	2734	—	856	3020	3746	17810	527-2
Prága	479-481	1537	1537	—	480	169625	210537	—	25650
Budapest	28.5-2830	90.0	9060	—	2850	—	12410	58.50	—
Belgrád	—	91325	91325	—	285	1.08	1231	5940	176
Bukarest	—	32450	324	1585	—	358	444.7	2120	13
Varsó	—	5815	5815	—	1840	6420	796650	37850	—
Bécs	2270-2280	7300	7300	—	2285	80.5	—	4745	—
Berlin	3860-3865	12402	12405	—	3870	43690	16989	3070250	—

Száz lej árfolyama Zürich (uro) 325, Páris 1585, Budapest 35800, Bécs 44487, Prága 2120.

Amerika Temesvár C a s i n o

Ez a három szó azt jelenti, hogy az

„AMERIKA“ ÉTTERMÉBEN

CLUJ, PIATA UNIRII 23.

a hires

„Temesvári-Casino“ sör már kapható

Három hónap alatt több, mint másfélmilliárd lej importvámot inkasszált az állam. A pénzügyminisztérium most tette közzé kimutatását az 1928 évi vámbevételekről. A hivatalos kimutatás szerint január elseje és április elseje között összesen 1 milliárd 881 millió lej volt az állam vámjövödelme. Ebből az összegből importált áruk után 1 milliárd 594 millió vámot fizettek a kereskedők. míg az exportált áruk vámjából 186 millió volt a vámbevétel. A fennmaradó 101 millió különböző bírságokból, fektérékből és más vámjövödelmekből származik.

Kedden tárgyalják az ezüstárak és ékszerék vámtételeit. A vas- és fémipari cikkek vámtételeinek letárgyalása után április 24-én kezd meg a legtöbb vámbizottság az ezüstárak és ékszerék vámtételeinek revízióját. A tárgyalásra meghívták a belföldi nemességipar és kereskedelem képviselőit is.

Vizmentes
ponyva, zsák
minden célra — cladás és kölszészés.
Kárpitos kellekek
Matracok és huzatok. Afrik-See-gras. Bator-
szövetek, zslánok. Spárga-gurtai. Abiak-
roletták. Kerti és piaci ernyők.
Boskovics József
Cluj, Strada Regina Maria 15.
Telefon 9-10.

Férfikalapot
fest,
tisztít,
vasal,
formál
Fehér Strada Memorandului 21.
(volt Unio-ucca)

Teszler
posztó nagyáruházában

Nagy választék
szövet és bélésárukban

Főpostával szemben

Tovább
tart a
MAGAZIN
PARISIEN

teljes kiadásban.

Az óriási áruaktárból e hé-
ten is kiadásra kerül az
egyes osztályok készlete.

Vidéki

kereskedők
rövi dárú,
galanterie
és játék-
árú szük-
ségletüket
bevásárolhatják
gyári áron a'ul.

Megkezdődött a
csipke-hét!

Minden elegánsan öltözködő
hölgy számára itt az alkalom.

Ne halassa
tovább
bevásárlását

Hirdessen az Uj Keletben

Üz
szücs

Kérjük

32.

Szinh

Szombat:
bérlet
Vasárnap
rette-ujdo
árakk
Fóval,
Vasárnap
herceg
szám,
Hétfo de
sétel
rozats
Hétjón est
herceg
szám.

Hajak a m
szombaton
örakor a
mében. P
Ellenzék

Aranyha
után 5 óra
operettajdo
szinrekerü
Klárival.

Cárnó h
és Biró L
nem adták
után 5
szinrekerü
Poór Liliv

Az évad
Dybuk. A
évdadnak
nagy oper
szenczió
grandiózus
a bemutat
ció pedig
Zenebonát
az a szin
és legtöbb
Amerika é
sában adt
res, izgalm
zetvisszaf
mélyhang
padi műve
bái serény
s a jövő
lesz a Dyb
évdad utols

Csókhero
jes sikert
operette uj
cagia és v
szépzenéjü
nek ma es
a harmadi
előadása.

Az Edico
Szombat: A
ben a
Előada

1000 lej ér
a legolcsó
tek egy sz
bélyegző

ING

Üzletkibővítés! Mártonffy Testvérek & Co. Üzletkibővítés!

szűcs cég, Cluj, P. Unirii 20 szám alatti üzletét világvárosi nivóju női szövetkabát osztálylyal kibővítette. A legutolsó párisi és bécsi modellek megérkeztek. Szolid árak mellett állunk a T. közönség rendelkezésére. Kérjük modelljeinket megtekinteni

Ruhák
legdiviságban készítenek

Áron Davidánál
Cluj, Calea R. Ferdinand
32.

Színház - Művészet

Magyar Színház műsora

Szombatl: Csókhercegnő. (2-odszor. Napi bérlet 39. sz. A. Sorozatszám 322).

Vasárnap 5 órákor: Aranyhattyu. (Operette-ujdonság 9-edszer. Mérsékelt helyárakkal Kolbayval, Mendével, Lászlóval, Inással Sorsz. 323).

Vasárnap háromnegyed 9 órákor: Csókhercegnő. (3-adszor. Napi bérlet 39. szám. B. Sorozatszám 324).

Hétjő délután 5 órákor: A cárnő. (Mérsékelt helyárakkal. Poór Lilivel. Sorozatszám 325).

Hétjő este háromnegyed 9 órákor: Csókhercegnő. (4-edszer. Napi bérlet 39. szám. C. Sorozatszám 326).

A színházi iroda közleményei

Hajak Károly hegedűművész koncertje a magyar diákok menzája javára szombaton, április 21-ikén este fél 9 órákor a róm. kat. gimnázium dísztermében. Programok Lepagenál és az Ellenék könyvsztyályában.

Aranyhattyu délután. Vasárnap délután 5 órákor az idei évad óriási sikerű operette-ujdonsága, az Aranyhattyu fog színterkerülni, oleső helyárakkal, Mende Klárral.

Cárnő hétjő délután. Lengyel Menyhért és Biró Lajos híres darabját, a Cárnőt nem adták még ez évadban. Hétjő délután 5 órákor oleső helyárakkal fog színterkerülni a Cárnő, a címszerepben Poór Lilivel.

Az évad utolsó drámai premíereje: Dybuk. A vége felé közeledő színházi évadnak még egy nagy drámai és egy nagy operette-szenzációja lesz. A drámai szenzáció a Dybuk című hatalmas és grandiózus héber kabbalista legendának a bemutatása lesz, az operette szenzáció pedig a legelső jazz-operettenek, a Zenebonának a premíereje. A Dybuk az a színdarab, amelyet legtöbb helyen és legtöbbször adtak az egész világon. Amerika és Európa minden nagy városában adták már a Dybuk-ot Ansky híres, izgalmas darabját s mindenütt lélekzavarszófoltva hallgatta és nézte ezt a mélyhangulatu rendkívül hatásos színpadi művet a közönség. A Dybuk próbái serényen folynak már a színháznál s a jövő héten, szombaton, e hó 28-án lesz a Dybuk premíereje. Ez lesz az idei évad utolsó drámai premíereje.

Csókhercegnő. A tegnapi előadáson teljes sikert aratott a Csókhercegnő című operette ujdonság. A közönség végig kacagta és végig tapsolta ezt a mulatságos szépenéjú operette-ujdonságot, amelynek ma este lesz a második, holnap este a harmadik és hétjőn este a negyedik előadása.

Az Edison filmszínház műsora

Szombatl: Az ördögmalom. Főszerepben a hölgy Chaplin Marion Davis

Előadások kezdete 5, 7 és 9 órákor.

INGYEN gummi-bélyegző

Bárkinek, aki kb. 1000 lei értékű nyomtatványt rendel nálam, a legolcsóbb árban számíttva, ingyen készítek egy szép bélyegzőt. KATZ nyomda és bélyegzőgyár, Cluj, Str. Regina Maria 37.

Asszonyom!

Gondolt-e arra, hogy mi a betegségek kuforrása? Nem, mert ellenesetben mindenekeftő legfontosabbnak tartana

Ágy tollát

melyen életének legalább 1/2 részét eltöltöi.

fertőtlenítés
gőzölés
molytalanítás
felélesztés
és portalanítás végett a teljesen új rendszerű gépekkel felszerelt

Toll-megmunkáló gyárnak

Str. Jasilor (Nagyszamos-u.) 14. átadta.

A megmunkálásnál bárki jelen lehet

Néhány óra alatt a munkát elvégezzük

Az erkölcs keletkezése és fejlődése

Irtó dr. Ligeti Sándor

Ara 150 lei. A magyarnyelvű társadalomtudományi irodalom legjelentősebb kiadása. Kapható az Uj Kelet könyvsztyályában

Egy komoly szó a szemüveget viselő közönséghez

Mindazok, akik születéstől fogva, avagy később külső behatás folytán kénytelenek szemüveget viselni, különös gondot kell fordítsanak arra, hogy — akár saját maguk vászolták, akár orvos által előírt szemüvegük — pontosan fejjükre és arcukhoz találó keretet kapjanak.

Amilyen lényeges, hogy kényes esetekben az üvegeket orvos írja elő, époly lényeges azoknak, akik sokat írnak, olvasnak, avagy precíz rajzokat, mechanikai munkát végeznek, hogy a keretes szaklászterész válassza meg; szükség esetén formálja azt a fejükre és arc szerint.

Ezen okok figyelembe vétele indította Kolozsvár alantjegyzett, legregibb szaklászterész céget azon — nyugaton régen bevált rendszer bevezetésére, hogy minden darab — üzletében összeállított szemüveget cégjegyével ellát, a kereten előforduló deformációt, vagy törést 2 éven át díjtalanul végzi és erről írásbeli garanciát vállal.

Azon biztos hiszemben, hogy az intelligens közönség ezen rendszer előnyeit felismeri és értékeli, kérem szives pártfogásukat.

Kun Mátyás Fia
szaklászterész

Cluj, Calea Viktoriei 12. szám.

Alapítást év 1864

Telefon 4-93.

írógépek

új és használt állapotban. Ugyszinten számoló és sokszorosító gépek állandóan nagy választékban kaphatók. Nagy speciális javító műhely. Írógépek karbantartását vállalom.

Finkler Antal

Cluj, Str. Reg. Maria 9.

Málnási Mária forrás természetes alkalikus sós gyógyviz.

A legjobb nyálkaoldó szer! Gyomorégést azonnal megszüntet. Kutkezelőség: BRAȘOV (Brassó). Főlerakat:

Rognár és Szántó Erd. Keresk. R. T. Cluj, Telefon: 3-32 és 72.

Művészi

perzsaszőnyeg

szűvött gobelin, karamani függöny, külföldi fonalak, szövökletek legelőnyösebb beszerzési forrása.

SCHULHOF EMILNÉ

Oradea, Str. Ep. Ctorgariu (Uri-u.) 14.

Esőköpeny . Lei 900

és feljebb

Trench-Coat Lei 3500

Neumann M. Cluj

férfi- és fiu ruha-áruháza Főter 14.

különlegesen berendezett

képkeretező, aranyozó

műhely Ovdí, kerék és Blondel keretek minden méretben Somlyai Mihály Cluj, Str. es. Kivitt Ios.

Iuliu Maniu 7.

Ne adjon ki tízezreket lexikonért

ment 16 kötetes legmodernebb lexikon 2400 lei

Most jelenik meg a legújabb magyar lexikon

Tolnai új Világlexikon (1926-1928)

16 kötetben, több mint 5000 oldalon sok ezer képpel albumatuku diszkótesben. Eddig megjelent és kapható

I-től IX kötetig

Röteienként szállítjuk 150 lejért

Az eddigi 9 kötet portómentes küldéssel 1300 lei. — Garantiáljuk a teljes 16 kötet leszállítását 2400 lejért.

1 m. szerbvászón fehér Lei 25

1 m. mosó delin Lei 39

SZABÓ IENŐ

divatáruházában, CLUJ

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 5) lej. Állástkeresőknek 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelíges levelet csak úgy továbbítunk, ha portó bélyeg mellékeve van. Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej.

Utazók! BERKOVICSNE

vendégloje megnagyobbítva

Oradea, Str. Nicolai Iorga 19.

Zöldfa-u. Mérsékelt árak. Kitéző házikonyha

T. Hölgyeim! Tekintsék meg saját készítményü bubi, transzformatio, poschtise **parókat**

Hat hónapos villanyos ondolálás, speciális, festés és minden különlegességek és szakmában. **MUZSA, Cluj Str. Memorand. 10.**

Különbejáratu butorizott szobák keresek azonnalra. Címeket kiadóba kérek. 416

Idősebb árva zsidó lány elmenne 1-2 gyermek mellé. Háztartásban is segédkezne. Esetleg idősebb urinó mellé. Igényei kicsinyek, inkább jó bánásmódot és otthont keres — Cim Izsak Etelka, Oradeamare, Str. Horia 16. 409

Iroda berendezés eladó C. Motilor (Monostori-ut) 113. 421

Zongora kitünő állapotban, oleső eladó. Cim a kiadóban. 403

Parketta

gyári áron kapható. Műszaki áru gyár r-t-nál, Cluj.

Telefon 1-20.

Nyári kirándulásra kiadó kert, kis menedékházzal, Donát-ut Cim a kiadóban. 148. Autóvegyállomás,

Fiatalemler izletes kóser házikosztot és lakást kap különbejáratu szobában. — Egyetem-u. 5. 3. ajtó

Hatalmas parkettes, háromablakos, központi fűtésű, elegáns szoba, előszobával, butorral, vagy anélkül kiadó. — Ajánlatokat az Uj Kelet kiadóhivatalába „Monostori uti” jellegere kérek.

Keresek azonnali beleszere izraelita nőt ki a főzést és a házi teendőket elintézi. — Bodner Aruház, Calea Viktoriei 5. 417

Zongoraóraka: ad végzett akadémista esetleg gyakorlatossal is. Cim a kiadóban.

Beszédhibásokat, dadogo, halló-némát stb. sikerrel kezel Kolombán, gyógy-pedagógiai tanár, Str. Matei Basarab 7.

Szoba-konyha kiadó Sütő-utca 29.

Engros Endetail HECHT

Kalapüzem CLUJ

C. Reg. Ferdinand 30. Strada Universitatii 3.

DEJ

Str. Nicolae Iorga 1.

Gyárt, fest, tisztít és formál női- és férfikalapokat

szakszerűen és jutányosan. **Divatós** női és férfikalapok

150 leltől des választékban.

Szavaz, uccal alkovszoba, előszoba, fűrdővel kiadó. Jelíge „Azonnal”.

Olimpiai Bélyege

Most került forgalomba (márc. 27) Hollandiában az olimpiai bélyegsorozat, 8 darabban. Ha ön beküld 130 Leit: **NEUMANN MIKSA** HAAG, BEGONIA STRAAT 150, HOLLANDIA, címre, ajánlott borítékon rövid időn belül egy sorozatot kap postán. A bélyegke leszállítását P. R., az Uj Kelet hollandiai tudósítója garantálja

gy az
BEN
már
pható
ler
uházában
szték
árukban
zemben
ZIN
IEN
sitása.
ból e hé-
kerül az
készlete.
rdvi daru.
galanterie
és játék-
áru szük-
ségletüket
ha tják
on aul.
dött a
hét!
Hőködő
alkalom.
sza
ását
Keletben

ISTEN, EMBER, ÖRDÖG

Írta: Jakob Gordin

Dráma 4 felvonásban. —

Fordította: Szabó Imre

Motele: Néát, olyan nagyon nekem hiszem, nem jó az olyan feleség, aki sem meg a sziveire a dolog. Én azt előttröstelkedni kell.

Cipe: (Gúnyosan) Persze, hogy szegyenkezni kell magadat előttr. Ilyen nagy család ivadéka előtt!

Freide: Kérlek ne tepesd az idegeimet!

Cipe: Nem szegyen ha az embernek gazdag nagybátyja van és mégis reb Cheszkel Drachme az apósa. Efelöl nyu gdtak lehetnek az idegeid!

Pesze: Én mondom neked, Freide, ha azért buszkelkedsz, mert isten fölségtette a bűsít, akkor nagyon igazságtalan vagy.

Dobe: Emlékszel Motele? Amikor idejöttünk, találkoztunk egy paraszttal, aki nes pntovokat vitt a vállán. Láttod. Neki nem kell ez a párti.

Cheszkel: Az én Motele fiam, hát istennek, nem egy kétségbeesett existenciencia. Ha a leány nem akar, nem akar!

Herschele: Meg fogom neked magyarázni, miről van szó. Ide hallgass! Mi vagyunk itt jónéhányan, akik ugyszólvan egyetlen családot alkotunk. Hiszen ha Freidének nem tetszik a párti, akkor még mindig itt van Cipe. Eitiheted, éppugy fog kapni egy kis hozományt és ajándékokat, mint akármilyen más jó polgár gyermeke. Csak hogy ebben a pillanatban nem a gverekkel akarok beszélni, én most magamról szeretnék szólni egy pár szót... Most ügy hónapjában lesz huszonkét esztendeje, hogy összehazasodtunk. Te nagyon jól tudod, hogy isten a mi házasságunkat nem áldotta meg gyermekekkel. Kérdem tőled, miért él az ember, ha nem a gyermekek miatt?

Pesze: (szomorúan) Hát bizony így állunk! Az asszonyok gyakran csodálkoznak, hogy az olyan jambor zsidó, mint amilyen Herschele, olyan hosszú ideig hogy élhetett magtalan asszonyokkal. De én mindig azt mondtam nekik: az én Herschelém egészen másfajta ember és a két árva leány, akik magunkhoz vettünk, ugyszólván a gyermekeink. (Freide sir.) Ugy van, Freide, Herschelének igaza van. Mit ér az élet, ha nincsnek gyermekek? Ti mind a ketten gyermekeink vagytok és mi csak miattatok élünk... (Megereszkölni Freidét.)

Herschele: Ugy látszik, nem értettél meg, kedves Pesze. Én nem így gondoltam... Én úgy gondoltam, hogy az ember a saját gyermekei miatt él...

Cheszkel: (halkan) Az én eszem szerint, neki nem annyira a gyermekek fontosak most... neki egy másik asszony kell...

Mindnyáján: (megdöbbenve) Mi? Mit mondasz?

Leizer: A badchen szemei ezt már régen előre láták.

Herschele: Ugy van, kedves Pesze, ne haragudj rám, ne itéli el, ha megmondom, hogy mit akarok. Azt akarom, hogy váljunk el egymástól.

Pesze: Elválni Herschele? Nem értem! Te soha erről nekem nem beszéltél.

Herschele: Soha nem beszéltem róla. De sokat gondoltam rá.

Pesze: Elválni?! Elválni! Ó, jaj nekem, jaj nekem! (Sir, az asszonyok könnyeit törli.)

Herschele: Mentis isten, ha nem akarsz válni, én téged nem foglak arra kényszeríteni. Itt maradsz a házamban és úgy foglak becsülni, mint eddig és nem engedem, hogy valaki becsüreljen. És én? Én ezt elfogadom szeretettel istentől, mert mit lehet csinálni? Az ember nem lehet boldog mindenivel.

Pesze: Nem úgy van, Herschele! Tu

dom, te jó zsidó vagy és nemes érzésű ember és ha úgy találod, hogy el kell válnunk, mit lehet akkor csinálni? Bizonyára az égiek is így akarják! Akkor hát váljunk el, jaj istenem! (Sir.)

Cheszkel: (halkan) Az én egyszerű paraszt eszem szerint kérdelem: miért nem akarták az égiek ezt a főnyeremény előtt?

Dobe: Jaj, Pesze, mindig mondtam, hogy a hónap elején a Bibliából Rachel ósanyánkról olvass. Mert hiszen szegény, isten nyugosztalja, ő is magtalan volt egy ideig.

Pesze: A beszédek most mitsem használnak, Herschele bizonyára tudja, hogy mit csinál... Jaj, irgalmas nagy istenem, az ilyen nagy csapásra igazán nem számítottam. De nincs választásom és nem tudok magamon segíteni...

Freide: (nyakába esik) Nem, kedves néném, van választása! Ha Motelének nincs kifogása ellenem, én nem bánom, én férjhez megyek hozzá. Én... (Felzokog.)

Motele: Nem akarom, hogy csak úgy labdázhasssanak velem. Hol igen, hol nem! Az igazat megvallva, én magat nagyon büszkének tartom... maga nem is pázol én hozzám. De Cipe, igenis ő, egy egészen más eset...

Herschele: Miért sirsz úgy Pesze lelkem?

Pesze: Könnyitek a szivemen. Isten nem fog megbüntetni ezekért a könnyekért...

Freide: Drága nénikém, én ártatlan vagyok... (Sir)

Pesze: Kis bolond! Pillanatig senki gondoltam, hogy bűnös vagy, kedves gyermekem. Ha úgy van elrendelve istentől, hogy elváljunk, akkor ugysem élhetünk együtt. Erőszakolni ezt nem lehet. (Ránéz) Igen? Te? Ó, hát erre gondolsz!... No igen! Te, te... Én öreg bolond, nem értettem meg mindjárt. Nohát Freide lelkem, hiszen ha már arról van szó, hogy az én helyemre idegen kerüljön, akkor mégis csak jobb, ha az marad itt, akit én ugyszólván gyermekeimnek tartottam...

Adjon isten neked szerencsét... Olyan férfiak, mint amilyen reb Herschele, bizony nem igen akadnak... Huszonkét évig éltünk együtt és mondhatom egyetlen rossz szavát nem hallottam az egész idő alatt. Ne siri kis bolond... én majd elmegyek Cipéhez, de nem foglak téged sem elfelejteni... Freide, ha isten meg fog áldani gyermekekkel, úgy fogom őket ápolni, mint a magaméit... mint a magam unokáit. Ha nem lehetek anya, akkor legyek legalább nagyanya. (Mindketten egymást átölelve sírnak.)

Herschele: Az ember nem mehet sohasem a maga után. Nem mehet, mert minden lépésnél beleütözközik valakibe. Az ember nem tudja megtartani azt a kicsiny boldogságot, amit az égiektől kap. Nem tudja, mert hiszen a lelkét kell szíjjelténnie! Érzem, nagy isten én soha boldog nem leszek! (Sirva fakad.) Pesze lelkem, ne nehezted rám, én nem érdemlem meg a te nemes könnyeidet. Sokkal gonoszabb vagyok, mint amilyennek hittél. Tudom és érzem, milyen szörnyű lelkiállapotban vagy, drága jó asszonyom, életem, min denem... (Mindnyáján sírnak.)

(Muzsik ironikusan néz Herschele-re)

Függöny

HARMADIK FELVONÁS.

(Herschele lakása, de már sokkal diszesebb butorokkal, képekkel, szobavirágokkal, csillárokkal. A virágok között az egyik sarokban nagy pénzszekevény. Muzsik itt ül a szekevény mellett és kicsiny asztalon olvassa a pénzt. Az öreg Leizer nyugtalanul sétál fel és alá a szobában.)

Leizer: Hát érdemes, hogy az ember

darabokra szaggassa magát?! Achme, achme, dachme, gachme, hachme... (Az ajtó felé.) Gyorsan! Siess! Nem hallottad, reb Uriel bort rendelt?

Zsidó szolga

(Tálcán egy üveg bort hoz és két poharat.)

Muzsik: (odamegy az asztalhoz és önt. Szolga el.) Akar maga is, reb Leizer? Én nagyon szeretném, ha maga egy kicsit berugna. Szeretem látni magát spiccesen.

Leizer: Nem mondom, hogy nem szeretem a jó italt, ez az én életem! (Lehörpint egy pohárral) Reb Uriel, psz, már két napja piszmozok azon, hogy Cheszkel Drachméra rimet találjak. Az abc után megyek és azt mondom, achme achme, dachme, gachme és mégsem találom meg a rimet, ami pázol. De minek a rim, most, amikor van egy kis itóka. Isten éltesse! (Iszál)

Muzsik: Ugy van, Cheszkel Drachménál valami nem pázol. Hahaha! Üljön le, reb Leizer, üljön le és beszélgessünk. (Leülnek szemben egymással. Muzsik elvéve hörpint.) Mondja, öregem, hány esztendő maga?

Leizer: (Iszik.) Már elmúltam hetven reb Uriel. De én is kérdezek magától valamit. Mondja csak, mikor érkezik haza, Herschele?

Muzsik: Meglehet, hogy máma, de meg lehet, hogy csak néhány nap múlva. Látom, maga epekedik utána és ő bizonyára nem maga után, hanem fiatal felesége után érez honvágyat.

Leizer: Én? Dehogyan epekedem. Nagyon otthonosan érzem én magam itt, amikor ő idegenben van. Isten éltesse! Egész különös dolog már végig tapogatam az egész abc-t... pachme, kachme, rachme!

Muzsik: (elgondolkozva) Ime itt, egy ember, akit isten a maga képémsára alkotott. Többet élt ezen a földön hetven esztendőnél és megtudná-e mondani, vajon miért élte le ezeket az esztendőket. Megtudná-e mondani, mi célja volt az életének? Mivel különb bánellyik ökörnél? Hahaha! (Fel és alá sétál, iszik és a feje mindig csak azon jár, hogy rimet találjon.) Achme, drachme, hachme! De a legtöbb ember is ilyen. Az egész élete, minden gondolkodása, ilyen hívságos dolgokkal telik. míg egyszerre csak megjelenik a halál angyala és azt mondja: no isteni badchen, már eleget rimeltél. Hahaha!

Leizer: Ide hallgasson! Azt mondom magának, reb Leizer — úgy iszik, mint egy kaizer. (Iszik) Maga nevet az én rimelésemen. Ide hallgasson, majd mondok magának valamit. Tegyük azt, hogy maga, bocsásson meg, egy olyan talanudoktató kis melamed. No most, ha az egyik gyereknek megfájdul a hasa, ugye akkor adnak neki keserű medvecukrot. A gyerek egy ideig eljátszogat vele, de nem akarja, megenni. No, most mit csinál a kesi gyereknek hasfájása? A gyereknek a hasfájása inkább megszűnik, semhogy bevegye a fekete cukrot. Eljátszogat a cukorral és elfelejti a baját. Hát én éppugy vagyok vele. Én is tele vagyok fájdalommal és mit csinállok? Előveszem a rimeket és játszadozom velük. (Énekel.) Kifogy már a jó kis ital, mit levak hát én nagy bivaly! (Iszik.)

Muzsik: Kis fájdalmat vannak? Hahaha! Nem rossz!

Leizer: Maga azt kérdi, hogy Leizer Badchen mivel különb bánellyik ökörnél? Nincs különbség közöttem és az ökörközött. Hát uram, ide hallgasson. Igaz, Leizer Badchen lehet ökörközött, de matasson egy kétszaru állatot, aki rimelni tud! Vagy aki kigondol olyano kat, mint én. Példának okáért itt van mindjárt a maga neye. Urielnek hívják, ugy-e? Ennek a szónak a héber számértéke, számítsa csak ki, két-

HAMBURG-SÜD
és BALTIC-AMERICA-LINE

A legnagyobb, a legmodernebb és leggyorsabb gőzhajó Dél-Amerikában!!

Rendszeres indulások: HAMBURG-ból és DANZIG-ból ARGENTINIA-ba URUGUAY-ba BRAZILIA-ba az EGYESÜLT ÁLLAMOK-ba és CANADA-ba a „Cap Arcona”, „Cap Polonio”, „Cap Norte”, „Monte Sarmiento”, „Monte Olivia”, „Monte Cerrantes”, „Polonio”, „Estorno”, „Lituanía” stb. kényelmes gőzhajókkal.

Hamburg - Brazília 12 nap alatt! Hamburg - Argentína 15 nap alatt!

Menetjegyeket és díjtalan felvilágosítást kél

HAMBURG-SÜD

Bucuresti, Bulev. Dintzu Golescu 44 bis (a Gara de Nord kijáratánál)

TIMISOARA, I. C. Brătianu No. 6.

CERNAUTI, Regele Ferdinand 27.

CHIȘINAU, Negustorilor 22.

száznegyvennyolc, vagyis ugyanannyi mint amennyi tagja van az emberi testnek. De ha akarom, akkor megfordítom és „romach” helyett azt mondom „chamor” vagyis „számár”. Látja a fejemen kikösködtem én ezt, tehát mégsem vagyok ökörközött, mégis van lelkem, nem úgy mint az állatnak. Van lelkem és van zsidó eszem. Maga azt hiszi magáról, hogy okos ember, mert nevet a mulatságos dolgokon s sir a siralmas dolgokon. Lásza, én akkor már különb legény vagyok. Én nevetek és rimelgetek és sirva rimelgek, amikor a szívemet fájdalommal téndesik. Most is sir a szívem és azt kérdelem mi maradt még az én egész életemből és mit keresek én ebben a gazdag szobában? (Föl emeli a poharat. Nagyon bánatosan.) Kifogy már a jó kis ital, mit igyak hát én nagy bivaly. (Kezében az üveg-gel el.)

Muzsik: (Elgondolkozva) Nyen az ember! Sült bolond és úgy beszél, mint egy böles. Rimelő filozófus. Grimaszokat csinál, mint egy majom és isteni okosságokat mond. Olyanokat álmodozik, mint egy király és úgy él, mint egy rabszolg. (Kívülről zaj.) Azt hiszem, a társam fiatal felesége jön. (Freide jön a középső ajtón.)

Freide

(Elegáns, selyem ruhában, sok ékszerekkel.)

Freide: Egyedül, reb Uriel? Nem jött levél? (A tükörhöz megy.)

Muzsik: Nem jött! Reb Herschele nem irt. Kedves Freide, engedje, hogy megmondjam magának. Főlösiéges tekintetén a tükörbé. A hideg üveg nem is tudja a maga szépségét vissza-tükrözteni.

(Folyt. köv.)

Schuster Emil

sportszaküzlet
Cluj, Piata Unirii

Dunlop teniszlabdák 1928. évi.	1060
Slazengers „	1928. évi.
Hammer teniszrakétkék	720—2510
Davis	2300—3400
Darsonval	2600—3000
Spalding, Mass. Staab, Soehnlein, Tumber rakétkék nagy választékban.	
Tennisközépbátók, angol, lei 1950, 2400	
Rakettprés	lei 120
Gyermekkoscsik, játékok, utazási cikkek, kertü ernyők legolcsóbb árakon.	

Kérjen arajantató!